

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA ROK 2018

PANORAMA ROKU

„Trybunał Sprawiedliwości
Unii Europejskiej
jest gwarantem
przestrzegania prawa Unii
dla 500 milionów
obywateli”

curia.europa.eu

SPRAWOZDANIE ROCZNE ZA ROK 2018

Panorama roku

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest jedną z siedmiu instytucji europejskich.

Jako organ sądowy Unii ma za zadanie zapewniać poszanowanie prawa europejskiego przez czuwanie nad jednolitą interpretacją i jednolitym stosowaniem traktatów. Za pomocą swojego orzecznictwa instytucja ta przyczynia się do ochrony wartości Unii i współdziała na rzecz integracji europejskiej.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej składa się z dwóch sądów: Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Unii Europejskiej.

Spis treści

Przedmowa prezesa		5
1 Rok 2018 w błyskawicznym skrótce	A/ Rok w ilustracjach..... B/ Rok w liczbach	8 18
2 Działalność sądownicza	A/ Powrót do najważniejszych wyroków z tego roku B/ Kluczowe dane liczbowe dotyczące działalności sądowniczej	22 42
3 Rok otwartości i wymiany	A/ Ważne zdarzenia..... B/ Kluczowe liczby	48 52
4 Administracja w służbie sprawiedliwości	A/ Nieustanne poszukiwanie efektywności B/ Cyfry i projekty.....	56 63
5 Spojrzenie w przyszłość		67
6 Śledzenie aktualności dotyczących instytucji		70

**„Trybunał Sprawiedliwości
Unii Europejskiej** pozostaje
stabilnym i solidnym filarem
projektu europejskiego,
podejmując bez ustanku
działania na rzecz ochrony
i umocnienia podstawowych
wartości nierozdzielnie
związanych z Unią prawa, które
nie mogą być przedmiotem
jakiegokolwiek ustępstwa bądź
kompromisu”.

PRZEDMOWA PREZESA

Przed 100 laty Europa wyszła zdewastowana ze szczególnie śmiertelnego konfliktu. Dzisiaj ponad 500 milionów obywateli wszystkich generacji jest świadkami bezprecedensowego biegu historii, który dał stopniowo początek Unii Europejskiej promującej podstawowe wartości wspólne dla jej państw członkowskich i będącej gwarantem – za pośrednictwem swoich instytucji – pokoju, wolności, demokracji, praworządności i poszanowania praw człowieka.

Musimy mieć na uwadze wspaniały dorobek integracji europejskiej, w szczególności w czasach, gdy Europa musi poradzić sobie z niepewnością w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z Unii, dramatycznym kryzysem migracyjnym i napięciami między państwami członkowskimi w kwestii przestrzegania przez niektóre z nich praworządności.

W tej sytuacji Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pozostaje stabilnym i solidnym filarem projektu europejskiego, podejmując bez ustanku działania na rzecz ochrony i umocnienia podstawowych wartości nierozdzielnie związanych z Unią prawa, które nie mogą być przedmiotem jakiegokolwiek ustępstwa bądź kompromisu.

To właśnie w drodze jasnego, skutecznego i przejrzystego wymiaru sprawiedliwości wysokiej jakości Trybunał stara się przyczynić do przywrócenia w ramach integracji europejskiej zaufania wszystkich obywateli, bez względu na to, czy są to pracownicy, konsumenci, przedsiębiorcy, decydenci polityczni czy też podmioty zarządzające środkami publicznymi.

Dla sądów Unii rok 2018 był wyjątkowy pod wieloma względami. Jeśli chodzi o działalność sądowniczą, był to w szczególności rekordowy rok, gdyż liczba wniesionych spraw i rozstrzygniętych spraw była najwyższa w historii instytucji. Ponadto to właśnie w 2018 r. ujrzała światło dzienne Sieć Sądowa Unii Europejskiej, prawdziwa platforma wymiany między Trybunałem Sprawiedliwości a trybunałami konstytucyjnymi i sądami najwyższymi państw członkowskich.

Sąd uczynił decydujący krok w kierunku cyfryzacji, ponieważ od dnia 1 grudnia 2018 r. wymiana dokumentów sądowych między tym sądem a przedstawicielami stron odbywa się wyłącznie za pośrednictwem aplikacji e-Curia. Aplikacja ta pozwala obu sądom wchodzącym w skład instytucji czerpać największe korzyści z natychmiastowości komunikacji wirtualnej i oszczędzać znaczną ilość papieru, dzięki czemu instytucja obniżyła bilans dwutlenku węgla.

Na kolejnych stronach znajdują Państwo jasne i zwięzłe przedstawienie orzeczeń sądowych, które naznaczyły rok 2018, oraz ich wpływu na codzienne życie obywateli Unii. Wymienione zostaną również najważniejsze zdarzenia z życia instytucji, zaś seria infografik zilustruje kluczowe dane liczbowe pozwalające zapoznać się z funkcjonowaniem Trybunału i administracją, na której się on opiera w celu wypełniania swoich zadań w służbie europejskiego wymiaru sprawiedliwości.

Przyjemnej lektury!

Koen Lenaerts

Prezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

2018

A black fountain pen with a silver clip and band lies diagonally on a light-colored wooden desk. In the upper left corner, a dark, polished wooden pen holder is partially visible. The background is a solid red color with a large, faint, light-red arrow pointing upwards and to the right.

ROK 2018 **W BŁYSKAWICZNYM** **SKRÓCIE**

A | ROK W ILUSTRACJACH

Styczeń

1 stycznia

Otwarcie Sieci Sądowej Unii Europejskiej

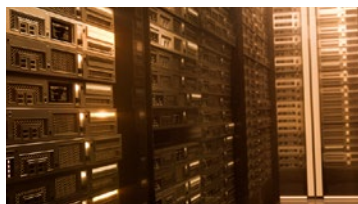
Sieć Sądowa Unii Europejskiej, uruchomiona w 2017 r. z okazji 60. rocznicy traktatów rzymskich, ma na celu wzmocnienie współpracy sądowej na rzecz jakości europejskiego wymiaru sprawiedliwości. Platforma współpracy, dostępna we wszystkich językach Unii, została stworzona w celu wymiany prac wykonanych przez sędziów europejskich i krajowych w ramach pełnienia powierzonych im misji. (zob. strona 58)

10 stycznia

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Glawischnig- Piesczek*

Sąd najwyższy Austrii zwrócił się z pytaniem, czy na dostawcę usług hostingowych, takiego jak **Facebook**, można nałożyć obowiązek zablokowania postu nacechowanego nienawiścią opublikowanego przez użytkownika sieci społecznościowej oraz czy powinien on przeprowadzić poszukiwania w celu zablokowania w swoich sieciach na szczeblu światowym postów o identycznej treści (C-18/18).

25 stycznia

Wyrok F

Osoba ubiegająca się o azyl nie może zostać poddana testowi psychologicznemu służącemu ustaleniu jej **orientacji seksualnej**, ponieważ stanowiłoby to nieproporcjonalną ingerencję w jej życie prywatne (C-473/16). (zob. strona 27)

29 stycznia

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy CCOO

Audiencia Nacional (sąd centralny, Hiszpania) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy przedsiębiorstwa mają obowiązek dysponowania systemem **ewidencji rzeczywistego czasu pracy** świadczanego przez ich personel, aby weryfikować przestrzeganie godzin pracy i kontrolować liczbę godzin nadliczbowych (C-55/18).

1 lutego

40. rocznica utworzenia służby tłumaczeń konferencyjnych Trybunału

Na początku, aby zapewnić symultaniczne tłumaczenie swoich rozpraw, Trybunał opierał się wyłącznie na służbie tłumaczeń konferencyjnych Parlamentu Europejskiego. Począwszy od dnia 1 lutego 1978 r., Trybunał wyposażył się we własną komórkę tłumaczy konferencyjnych, aby zagwarantować służbę wysokiej jakości odpowiadającą jego potrzebom. Trybunał świętował 40. rocznicę utworzenia swojej służby tłumaczeń konferencyjnych w trakcie ceremonii w dużej sali rozpraw.

1 lutego

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy Komisja/Węgry

Komisja uważa, że warunki funkcjonowania na terytorium Węgier **zagranicznych szkół wyższych**, a zwłaszcza szkół umiejscowionych poza Europejskim Obszarem Gospodarczym, naruszają prawo Unii (C-66/18).

14 lutego

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Komisja/Włochy*

Komisja zarzuciła Włochom, że naruszyły dyrektywę 2011/7/UE w sprawie zwalczania **opóźnień w płatnościach** w transakcjach handlowych, nie zapewniając, by organy publiczne unikały przekraczania terminów 30 lub 60 dni kalendarzowych do zapłaty swoich długów handlowych (C-122/18).

21 lutego

Wniesienie do Sądu sprawy *Austria/Komisja*

Austria zaskarżyła decyzję, w której Komisja zezwoliła na pomoc państwa przyznaną przez Węgry na rzecz rozwoju dwóch nowych **reaktorów nuklearnych** w elektrowni jądrowej Paks II położonej w centrum kraju (T-101/18).

1 marca

140. rocznica wyzwolenia Bułgarii

W 1878 r. podpisanie traktatu pokojowego w San Stefano pozwoliło Bułgarii uwolnić się od trwającej pięć wieków dominacji osmańskiej i odnaleźć swoje miejsce na mapie Europy. W dniu 1 marca Trybunał świętował tę 140. rocznicę w obecności członków sądów i personelu instytucji, jak również zaproszonych osobistości.

14 marca

Wyrok *TestBioTech/ Komisja*

Wpływ **organizmów zmodyfikowanych genetycznie** (GMO) na zdrowie ludzi i zwierząt może wchodzić w zakres dziedziny środowiska naturalnego. A zatem organizacje pozarządowe mają prawo uczestniczyć w podejmowaniu decyzji w sprawie wprowadzenia do obrotu produktów żywnościowych zawierających GMO (T-33/16). (zob. strona 33)

17 kwietnia

Wyrok *Krüsemann i in.*

Przewoźnik lotniczy nie może odmówić wypłaty odszkodowania pasażerom z powodu odwołania lub istotnego opóźnienia lotu w przypadku **dzikiego strajku** załogi (C-195/17).

26 kwietnia

Wyrok *Messi*

Lionel Messi może zarejestrować swój znak towarowy „**MESSI**” dla ubrań i artykułów sportowych. Renoma piłkarza neutralizuje istniejące podobieństwa ze znakiem towarowym „**MASSI**” (również dla artykułów sportowych) i wyklucza wszelkie prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd (T-554/14). (zob. strona 31)

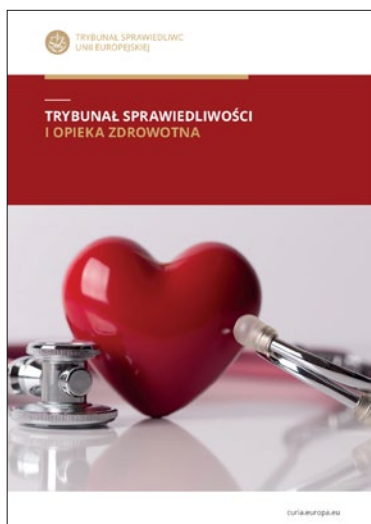

28 kwietnia

20. rocznica wyroków *Kohl i Decker*

W tych historycznych wyrokach Trybunał Sprawiedliwości zezwolił na świadczenie usług **opieki zdrowotnej** i kupowanie **produktów leczniczych za granicą** bez uprzedniej zgody krajowej kasy chorych, do której należą pacjenci ([wyroki C-158/96 i C-120/95](#)).

(zob. broszura wyjaśniająca: [Trybunał Sprawiedliwości i opieka zdrowotna](#))

20-23 maja

Wizyta oficjalna w Szwecji

Delegacja Trybunału Sprawiedliwości udała się do Szwecji, aby spotkać się w szczególności z członkami sądu najwyższego, najwyższego sądu administracyjnego, sądu apelacyjnego w Svei i odwoławczego sądu administracyjnego w Sztokholmie. (zob. strona 51)

22 maja

Wniesienie do Sądu sprawy *Amazon/ Komisja*

Amazon wniósł do Sądu o stwierdzenie nieważności decyzji, w której Komisja nakazała Luksemburgowi odzyskać od **Amazonu** niezgodne z prawem korzyści podatkowe w wysokości 280 milionów euro (T-318/18).

23-26 maja

Kongres FIDE

Odbywający się co dwa lata XXVIII kongres Międzynarodowej Federacji Prawa Europejskiego (FIDE) miał miejsce w Estoril (Portugalia). Ta edycja wiązała się z trzema głównymi tematami: rynek wewnętrzny i gospodarka cyfrowa; podatki, pomoc państwa i zakłócenia konkurencji oraz zewnętrzny wymiar polityki Unii. (zob. strona 49)

29 maja

Wyrok *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen i in.*

Okoliczność, że rytualny ubój bez ogłoszenia zwierząt musi być dokonywany w rzeźni zatwierdzonej, nie narusza **wolności religii** (C-426/16). (zob. strona 27)

31 maja

Nowi członkowie Trybunału Obrachunkowego

Przy okazji częściowego odnowienia składu Trybunału Obrachunkowego Tony Murphy (Irlandia), Eva Lindström (Szwecja), Hannu Takkula (Finlandia) i Annemie Turtelboom (Belgia) podjęli uroczyste zobowiązanie przewidziane w traktatach.

Na uroczystym posiedzeniu przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej członkowie Trybunału Obrachunkowego zobowiązali się do wypełniania obowiązków wynikających z pełnionych przez nich funkcji.

5 czerwca

Wyrok *Coman i in.*

Małżeństwo homoseksualne legalnie zawarte w jednym z państw członkowskich podlega uznaniu w pozostałych państwach członkowskich w celu przyznania pochodnego prawa pobytu współmałżonkowi będącemu obywatelem państwa nienależącego do Unii Europejskiej. Natomiast obowiązek ten nie oznacza, że państwo członkowskie jest zobowiązane do wprowadzenia w swoim prawie krajowym małżeństwa homoseksualnego (C-673/16).
(zob. strona 27)

14 czerwca

Oficjalne przekazanie „Erma – Ritratto del c.d. Pseudo Seneca”

Trybunał przyjął rzeźbę z kolekcji Farnese, wypożyczoną przez Narodowe Muzeum Archeologiczne w Neapolu. Replika greckiego prototypu w brązie z II wieku p.n.e., wykonana w drugiej połowie II wieku n.e., miałaby przedstawiać Senekę Młodszego (4 p.n.e. – 65 n.e.). Niemniej zgodnie z aktualnymi najbardziej wiarygodnymi hipotezami miałyby to być grecki poeta i rolnik Hezjod. Rzeźba ta zastąpiła „Erma di Socrate”, która została wypożyczona Trybunałowi w lutym 2017 r. przez to samo muzeum.

10 lipca

Wyrok *Jehovan todistajat*

Wspólnota religijna, taka jak świadkowie Jehowy, jest odpowiedzialna – wraz ze swoimi członkami głosicielami – za przetwarzanie **danych osobowych** zgromadzonych w ramach działalności kaznodziejskiej prowadzonej przez odwiedzanie kolejnych gospodarstw domowych (C-25/17).
(zob. strona 28)

13 września

Wyrok *Wind Tre*

Płatne usługi uprzednio zainstalowane i aktywowane na kartach SIM stanowią agresywną i nieuczciwą praktykę handlową, jeżeli konsumenci nie zostali o nich uprzednio poinformowani (C-54/17 i C-55/17).
(zob. strona 22)

2 października

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Komisja/Polska*

Komisja uważa, że polska ustawa, w której obniżono **wiek przejścia w stan spoczynku sędziów** Sądu Najwyższego i przyznano Prezydentowi Polski dyskrecjonalne prawo do przedłużenia okresu pełnienia przez nich służby, jest sprzeczna z prawem Unii (C-619/18).

4 października

Jednodniowe seminarium poświęcone wyzwaniom, przed jakimi stoją nowoczesne biblioteki prawnicze

Eksperci wysokiego szczebla i przedstawiciele różnych bibliotek europejskich, instytucji oraz trybunałów konstytucyjnych i sądów najwyższych spotkali się, aby wymienić poglądy na temat przyszłości bibliotek prawniczych. Biblioteka Trybunału, która przeszła głęboką modernizację, korzysta obecnie w zdecydowanie większym stopniu z nowych technologii i zasobów cyfrowych oraz kontynuuje współpracę z innymi wyspecjalizowanymi bibliotekami, aby oferować swoim użytkownikom usługi wysokiej jakości.
(zob. strona 50)

8 października

Częściowe odnowienie składu Trybunału Sprawiedliwości i objęcie urzędu przez sześciu nowych członków

W ramach następującego co trzy lata odnowienia składu Trybunału Sprawiedliwości sześciolatekni mandat na nową kadencję otrzymali powtórnie następujący sędziowie i rzecznicy generalni: Alexander Arabadjiev (Bułgaria), Jean-Claude Bonichot (Francja), Thomas von Danwitz (Niemcy), Carl Gustav Fernlund (Szwecja), Egils Levits (Łotwa), Constantinos Lycourgos (Cypr), Jiří Malenovský (Republika Czeska), Alexandra Prechal (Niderlandy), Yves Bot (Francja) i Maciej Szpunar (Polska).

Czterech nowych sędziów: Lucia Serena Rossi (Włochy), Irmantas Jarukaitis (Litwa), Peter George Xuereb (Malta) i Nuno José Cardoso da Silva Piçarra (Portugalia) zostało mianowanych przez przedstawicieli rządów państw członkowskich zgromadzonych w ramach Rady. Mianowani także zostali dwaj nowi rzecznicy generalni: Giovanni Pitruzzella (Włochy) i Gerard Hogan (Irlandia).

Sześciu nowych członków złożyło ślubowanie na uroczystym posiedzeniu przed Trybunałem Sprawiedliwości.

9 października

Wniesienie do Sądu sprawy Google i Alphabet/Komisja

Google wniósł do Sądu o stwierdzenie nieważności decyzji, w której Komisja nałożyła na tę spółkę grzywnę w wysokości 4,34 miliarda euro za stosowanie nielegalnych praktyk dotyczących **urządzeń mobilnych z systemem Android** w celu wzmocnienia dominującej pozycji jej wyszukiwarki (T-604/18).

7 listopada

100. rocznica niepodległości Polski

W dniu 11 listopada 1918 r. Polska odzyskała niepodległość, po tym jak była podzielona między cesarstwa: rosyjskie i austro-węgierskie oraz Prusy. Trybunał świętował 100. rocznicę tej niepodległości w drodze konferencji na temat „wyzwań polskiej demokracji w stulecie odzyskania niepodległości Polski”, w której uczestniczyli członkowie sądów i personelu.

Grudzień

18-20 listopada

Forum sędziów

To coroczne forum zgromadziło przez dwa dni sędziów krajowych przybyłych z 28 państw członkowskich i członków Trybunału, aby wymienić poglądy na temat różnych kwestii prawa Unii i wzmocnić współpracę między sądami państw członkowskich i Trybunałem Sprawiedliwości. (zob. strona 50)

3 grudnia

Wniesienie do Trybunału Sprawiedliwości sprawy *Deutsche Umwelthilfe*

Bawarski trybunał administracyjny (Niemcy) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy w przypadku gdy państwo ignoruje ostateczny wyrok zobowiązujący je do zmiany planu ochrony **jakości powietrza** (miasto Monachium), prawo Unii pozwala zarządzić areszt wobec funkcjonariuszy państwowych, z tego względu że kary pieniężne nałożone na państwo okazały się nieskuteczne (C-752/18).

4 grudnia

Wernisaż wystawy „Pałac Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – dziesięć lat”

W 2008 r. Trybunał przekroczył progi swojego nowego Pałacu, symbolicznego budynku, który jest ucieleśnieniem europejskiego wymiaru sprawiedliwości. Nowa infrastruktura nieruchomościowa składa się z nowego Pałacu, Pierścienia, Galerii i dwóch Wieżowców. Trybunał upamiętnił 10. rocznicę inauguracji nowych budynków wystawą, która przedstawia najważniejsze zdarzenia z życia Trybunału jako instytucji, sądu i administracji w toku ostatniego dziesięciolecia.

10 grudnia

Wyrok *Wightman i in.*

Zjednoczone Królestwo może jednostronnie wycofać notyfikację zamiaru **wystąpienia z Unii** na podstawie art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) (C-621/18). (zob. strona 39)

B | ROK W LICZBACH

INSTYTUCJA W 2018 R.

BUDŻET 2018

410

milionów euro

Ze statystycznego punktu widzenia rok 2018 odznaczył się nadal bardzo intensywną działalnością sądowniczą. Wynika stąd wyjątkowa liczba 1769 spraw rozstrzygniętych przez instytucję jako całość (w porównaniu z 1594 w 2017 r. i 1628 w 2016 r.) oraz przez każdy z obu sądów (760 przez Trybunał Sprawiedliwości i 1009 przez Sąd). Podobnie 1683 nowe łącznie wniesione sprawy (w porównaniu z 1656 w 2017 r.) świadczą także o tendencji zwykłej.

To obciążenie pracą znalazło też odbicie w działalności służb administracyjnych, które wspierają na co dzień sądy.

75

sędziów

11

rzeczników generalnych

2217

urzędników i innych pracowników

39%

mężczyzn
872

61%

kobiet
1345

pochodzących z 28 państw członkowskich

W kwestii **reprezentacji kobiet** na stanowiskach **kierowniczych** w strukturze administracyjnej Trybunał mieści się w wyższej średniej instytucji europejskich.

663

kobiety zajmujące stanowiska administratorów (53%)

27

kobiet zajmujących stanowiska kierownicze (38,5%)

21

stanowisk kierowniczych średniego szczebla (37%)

6

stanowisk kierowniczych wyższego szczebla (40%)

Rok sądowy (wszystkie sądy łącznie)

1683

sprawy wniesione

1769

spraw rozstrzygniętych

163 642

pisma procesowe wpisane do rejestrów sekretariatów

Średni czas trwania postępowań

około **18** miesięcy

Trybunał Sprawiedliwości
15,7 miesiąca
Sąd 20 miesięcy

Odsetek pism procesowych złożonych za pośrednictwem e-Curia

Trybunał Sprawiedliwości **75%**
Sąd **85%**

Liczba kont dostępu do e-Curia
5657

2727

komunikatów sądowych opublikowanych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*

SŁUŻBY JĘZYKOWE

Będąc wielojęzyczną instytucją sądowniczą, Trybunał musi być w stanie rozpoznać sprawę bez względu na język urzędowy Unii, w którym została ona wniesiona. Następnie zapewnia on rozpowszechnienie swojego orzecznictwa we wszystkich językach urzędowych.

24

potencjalne języki postępowań, czyli 552 możliwe kombinacje językowe

606

prawników lingwistów do tłumaczenia dokumentów pisemnych

23

wydziały językowe

W Trybunale tłumaczenia są wykonywane z poszanowaniem bezwzględnie obowiązującego systemu językowego, który przewiduje możliwość używania wszystkich 24 języków urzędowych Unii Europejskiej. Wszystkie tłumaczone dokumenty są tekstami prawniczymi o wysoce technicznym charakterze. Z tego właśnie powodu służba językowa Trybunału zatrudnia wyłącznie prawników lingwistów, mających pełne wykształcenie prawnicze i biegłą znajomość co najmniej dwóch języków urzędowych innych niż ich język ojczysty.

1 215 000

stron przetłumaczonych przez służbę tłumaczeń

Zmniejszenie potrzeb tłumaczeniowych w 2018 r.
(wewnętrzne środki oszczędnościowe):

565 000 stron

Liczba stron do przetłumaczenia:

1 285 000

721

rozpraw i posiedzeń, na których skorzystano z tłumaczenia symultanicznego

71

tłumaczy konferencyjnych obsługujących rozprawy i spotkania

ROK INSTYTUCJONALNY

2292

sędziów krajowych goszczonych w Trybunale w ramach seminariów, szkoleń, wizyt i staży

Okolo

20 000

gości

- prawnicy
- dziennikarze
- studenci
- obywatele

79

wydarzeń protokolarnych

DZIAŁALNOŚĆ SĄDOWNICZA

2

A | POWRÓT DO NAJWAŻNIEJSZYCH WYROKÓW Z TEGO ROKU

Ochrona konsumentów

Ochrona konsumentów jest przedmiotem stałej troski Unii Europejskiej, która czuwa nad stosowaniem rygorystycznych przepisów w celu zapewnienia im wysokiego poziomu ochrony. Ma ona również na celu poprawę znajomości praw, które im przysługują, aby mogli dokonywać świadomych wyborów i bronić swoich interesów między innymi przed nieuczciwymi praktykami handlowymi.

W sprawie dotyczącej wprowadzenia do obrotu kart SIM zawierających **płatne usługi uprzednio zainstalowane i aktywowane** Trybunał Sprawiedliwości oświadczył, że chodzi o „niezamówioną dostawę”, a zatem o agresywną i nieuczciwą praktykę handlową wobec konsumentów, jeżeli nie zostali oni o tym uprzednio poinformowani.

→ Wyrok *Wind Tre i Vodafone Italia* z dnia 13 września 2018 r., sprawy połączone C-54/17 i C-55/17

Trybunał Sprawiedliwości orzekł także, że **refundacja**, przez krajowy system ubezpieczeń zdrowotnych, **produktu leczniczego przepisanego do użytku nieobjętego jego pozwoleniem na dopuszczenie do obrotu** nie jest sprzeczna z prawem Unii. Ten produkt leczniczy musi jednak pozostać zgodny z przepisami farmaceutycznymi Unii. A zatem produkt leczniczy przeznaczony co do zasady do leczenia niektórych nowotworów może zostać refundowany, jeżeli został przepisany do leczenia choroby oczu po niższych kosztach niż inny produkt leczniczy przeznaczony do tego samego leczenia.

→ Wyrok *Novartis Farma* z dnia 21 listopada 2018 r., C-29/17

W sprawie wniesionej przez spółkę Dyson, producenta odkurzaczy wyposażonych w zbiorniki na kurz niewymagających użycia worków Sąd stwierdził nieważność rozporządzenia dotyczącego **etykietowania energetycznego odkurzaczy**. Rozporządzenie to przewidywało metodę obliczania wydajności energetycznej odkurzaczy opartej na pustym zbiorniku, co nie odpowiada warunkom jak najbardziej zbliżonym do rzeczywistych warunków użytkowania.

→ Wyrok Dyson z dnia 8 listopada 2018 r., T-544/13 RENV

Ochrona pracowników

Prawo Unii chroni pracowników pod wieloma względami. W zakresie umów na czas określony porozumienie ramowe europejskich partnerów społecznych przewiduje minimalne środki przeznaczone do uniknięcia sytuacji, w której pracownicy zostaliby pozbawieni stabilności zatrudnienia. Ponadto dyrektywa reguluje niektóre aspekty organizacji czasu pracy, takie jak maksymalne okresy czasu pracy i prawo do corocznego płatnego urlopu w wymiarze co najmniej czterech tygodni, który może zostać zastąpiony ekwiwalentem pieniężnym tylko w momencie zakończenia stosunku pracy.

We Włoszech za **nadużywanie kolejnych umów o pracę na czas określony** grozi sankcja w postaci automatycznego przekształcenia umowy w umowę o pracę na czas nieokreślony. Niemniej ochrona ta nie znajduje zastosowania do pracowników sektora działalności operowo-symfonicznej. Trybunał Sprawiedliwości, do którego zwrócono się z pytaniem o zgodność z prawem tego wyłączenia, przypomniał, że porozumienie ramowe w sprawie pracy na czas określony nie zobowiązuje państw członkowskich do ustanowienia takiego automatycznego przekształcenia. Stoi ono jednak na przeszkodzie wyłączeniu konkretnego sektora z takiej sankcji, jeżeli nie istnieje żadna inna skuteczna sankcja za nadużycia stwierdzone w tym sektorze.

→ [Wyrok Sciotto z dnia 25 października 2018 r., C-331/17](#)

Czas dyżuru, jaki strażak ochotniczy jest zmuszony pełnić w miejscu zamieszkania z obowiązkiem stawienia się na wezwanie pracodawcy w krótkim czasie, należy uznać za czas pracy. Obowiązek fizycznego przebywania w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, jak również obowiązek stawienia się w miejscu pracy w krótkim czasie ograniczają bowiem bardzo znacznie możliwość poświęcenia się przez pracownika innej działalności.

→ [Wyrok Matzak z dnia 21 lutego 2018 r., C-518/15](#)

W odniesieniu do **corocznego płatnego urlopu** zagwarantowanego w prawie Unii Trybunał Sprawiedliwości uściślił, że pracownik nie może go automatycznie utracić z tego względu, że nie złożył wniosku urlopowego. Niemniej jeżeli pracownik umyślnie i z pełną świadomością nie wziął urlopu, mimo że jego pracodawca umożliwił mu rzeczywiście skorzystanie z urlopu, traci on swoje prawo do corocznego płatnego urlopu, jak również do ekwiwalentu pieniężnego w przypadku ustania stosunku pracy.

→ Wyroki Kreuziger i Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften z dnia 6 listopada 2018 r., C-619/16 i C-684/16

Ponadto Trybunał Sprawiedliwości ponownie potwierdził, że spadkobiercy zmarłego pracownika mogą domagać się od jego byłego pracodawcy **ekwiwalentu pieniężnego za coroczny płatny urlop niewykorzystany** przez tego pracownika. Prawo zmarłego pracownika do tego ekwiwalentu jest bowiem przenoszone w drodze dziedziczenia na jego spadkobierców.

→ Wyrok Bauer i Willmeroth z dnia 6 listopada 2018 r., sprawy połączone C-569/16 i C-570/16

Prawo Unii stanowi, że każdy pracownik jest uprawniony do corocznego płatnego urlopu w wymiarze co najmniej czterech tygodni, przy czym uprawnienie to jest oparte na założeniu, iż pracownik faktycznie świadczył pracę w trakcie okresu rozliczeniowego. A zatem przepis krajowy, który nie uwzględnia **okresu urlopu rodzicielskiego w celu ustalenia okresu corocznego płatnego urlopu** gwarantowanego pracownikowi, jest zgodny z prawem Unii. Okresu urlopu rodzicielskiego nie można bowiem utożsamiać z okresem faktycznej pracy.

→ Wyrok Dicu z dnia 4 października 2018 r., C-12/17

Prawa podstawowe i ochrona danych osobowych

Unia Europejska opiera się na zbiorze wartości i praw podstawowych uznanych i zapisanych w traktatach i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, która uzyskała moc wiążącą w 2009 r. W szczególności zasady równego traktowania i niedyskryminacji mają na celu ochronę obywateli Unii przed dyskryminacją ze względu między innymi na przynależność państwową, płeć, rasę, niepełnosprawność, wiek, orientację seksualną czy też religię. Z biegiem lat Trybunał Sprawiedliwości orzeka coraz częściej w tej dziedzinie i doprecyzowuje zakres tych praw podstawowych. W 2018 r. odegrał on ważną rolę w walce z dyskryminacją osób z powodu ich religii i orientacji seksualnej.

W Niemczech organizacja ewangelicka na rzecz diakonii i rozwoju (organizacja religijna) wymagała w ofercie pracy, by kandydaci należeli do kościoła ewangelickiego lub do określonych innych kościołów chrześcijańskich. Trybunał Sprawiedliwości, do którego niemiecki federalny sąd pracy zwrócił się z pytaniem prejudycjalnym, orzekł, że **wymóg przynależności religijnej** w związku ze stanowiskiem w danym kościele lub danej organizacji religijnej musi móc zostać poddany skutecznej kontroli sądowej. Wymóg ten musi być konieczny i obiektywnie podyktowany w świetle etyki danego kościoła lub danej organizacji, ze względu na charakter lub warunki wykonywania danej działalności zawodowej i być zgodny z zasadą proporcjonalności.

→ Wyrok Egenberger z dnia 17 kwietnia 2018 r., C-414/16

Podobnie zwolnienie ordynatora będącego katolikiem przez szpital katolicki z powodu powtórnego zawarcia małżeństwa po rozwodzie może stanowić **zabronioną dyskryminację ze względu na religię**. Wymóg, aby ordynator będący katolikiem przestrzegał uświęconego i nierozwiązywalnego charakteru małżeństwa zgodnie z koncepcją Kościoła katolickiego, nie wydaje się bowiem stanowić podstawowego, zgodnego z prawem i uzasadnionego wymogu zawodowego, czego weryfikacja należy do sądu krajowego.

Trybunał Sprawiedliwości uściślił także, że zakaz wszelkiej dyskryminacji ze względu na religię ma charakter bezwzględnie wiążący jako zasada ogólna prawa zapisana w karcie praw podstawowych. Wynika stąd, że każda jednostka może powołać się na ten zakaz w sporze objętym prawem Unii.

→ [Wyrok IR z dnia 11 września 2018 r., C-68/17](#)

Różne muzułmańskie związki wyznaniowe i organizacje sprawujące nadzór nad meczetami pozwały Region Flamandzki w Belgii w związku z jego zapowiedzią, że poczynając od 2015 r., wszelki **ubój zwierząt bez ogłuszenia**, w tym ubój rytualny mający miejsce w ramach święta ofiarowania, powinien być prowadzony wyłącznie w zatwierdzonych rzeźniach. W tym kontekście Trybunał Sprawiedliwości potwierdził, że na terenie Unii Europejskiej ubój rytualny bez ogłuszenia może mieć miejsce tylko w zatwierdzonej rzeźni. Obowiązek ten nie narusza wolności religii, ponieważ ma on wyłącznie na celu ujęcie w ramy swobodnego wykonywania rytualnego uboju z uwzględnieniem zasadniczych norm ochrony dobrostanu zwierząt i zdrowia konsumentów mięsa zwierzęcego.

→ [Wyrok Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen i in. z dnia 29 maja 2018 r., C-426/16](#)

Dyrektywa w sprawie wykonywania swobody przemieszczania się obywateli Unii i członków ich rodzin pozwala współmałżonkowi takiego obywatela, który skorzystał z tej swobody, dołączyć do swego małżonka w państwie członkowskim, w którym on przebywa.

Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że pojęcie „współmałżonka” w rozumieniu dyrektywy obejmuje także współmałżonków tej samej płci. Nawet jeżeli państwa członkowskie mogą swobodnie decydować, czy chcą dopuścić czy też nie małżeństwo homoseksualne, nie mogą naruszać swobody pobytu obywatela Unii, odmawiając wydania jego współmałżonkowi mającemu tę samą płć, będącemu obywatelem państwa nienależącego do Unii Europejskiej, pochodnego prawa pobytu na swoim terytorium. A zatem państwo członkowskie ma obowiązek **uznać małżeństwo homoseksualne**, które zostało zawarte w innym państwie członkowskim zgodnie z prawem tego państwa, tylko i wyłącznie w celu przyznania tego prawa pobytu. Natomiast obowiązek ten nie oznacza, że państwo członkowskie jest zobowiązane do wprowadzenia w swoim prawie krajowym instytucji małżeństwa homoseksualnego.

→ [Wyrok Coman i in. z dnia 5 czerwca 2018 r., C-673/16](#)

Osoba ubiegająca się o azyl nie może zostać poddana testowi psychologicznemu w celu ustalenia jej **orientacji seksualnej**. Nawet jeżeli zainteresowana osoba musi formalnie wyrazić zgodę na poddanie jej takim testom, wyrażenie tej zgody niekoniecznie musi mieć charakter swobodny, gdyż owa zgoda jest wymuszona okolicznościami, w jakich znajduje się ta osoba. Skorzystanie z takiej opinii biegłego psychologa stanowi zatem nieproporcjonalną i szczególnie poważną ingerencję w życie prywatne osoby ubiegającej się o azyl, ponieważ służy ona ustaleniu najbardziej intymnych aspektów jej życia.

→ [Wyrok F z dnia 25 stycznia 2018 r., C-473/16](#)

Wobec intensyfikacji wymiany danych osobowych między podmiotami publicznymi i prywatnymi – w tym między osobami fizycznymi, stowarzyszeniami i przedsiębiorstwami – prawo Unii ma za zadanie określić solidne i spójne ramy ochrony danych, ponieważ ważne jest, by wzbudzać zaufanie, które pozwoli gospodarce cyfrowej rozwijać się na całym rynku wewnętrznym. W 2018 r. Trybunał Sprawiedliwości wielokrotnie wypowiadał się na temat obowiązków wynikających z gromadzenia i przetwarzania danych osobowych.

Tak więc administrator **fanpage'a na Facebooku** ponosi wspólną odpowiedzialność z Facebookiem za przetwarzanie danych osób odwiedzających jego stronę.

→ Wyrok *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* z dnia 5 czerwca 2018 r., C-210/16

Podobnie wspólnota religijna, taka jak **świadkowie Jehowy**, jest odpowiedzialna – wraz ze swoimi członkami głosicielami – za przetwarzanie danych osobowych zgromadzonych w ramach działalności kaznodziejskiej prowadzonej przez odwiedzanie kolejnych gospodarstw domowych.

→ Wyrok *Jehovan todistajat* z dnia 10 lipca 2018 r., C-25/17

Pomoc państwa i konkurencja

Wolna konkurencja stanowi istotny element prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego Unii. Stymuluje ona wydajność gospodarczą i umożliwia konsumentom korzystanie z bardziej szerokiego wyboru produktów i usług lepszej jakości i po bardziej konkurencyjnych cenach. Prawo Unii czuwa nad przestrzeganiem reguł wolnej i uczciwej konkurencji między przedsiębiorstwami na rynku wewnętrznym. Z tego punktu widzenia pomoc państwa jest co do zasady zakazana, chyba że jest ona uzasadniona i nie zakłóca konkurencji w sposób sprzeczny z interesem ogólnym.

W sprawie włoskiej Trybunał Sprawiedliwości stwierdził nieważność decyzji Komisji, w której zrezygnowała ona z nakazania odzyskania pomocy przyznanej bezprawnie przez Włochy. Pomoc ta polegała na zwolnieniu z podatku komunalnego od nieruchomości przysługującym podmiotom niekomercyjnym, takim jak instytucje kościelne i religijne, prowadzącym w należących do nich nieruchomościach zajęcia szkolne lub działalność w zakresie zakwaterowania. Po raz pierwszy Trybunał Sprawiedliwości przyznał, że bezpośredni konkurenci beneficjentów pomocy państwa mają prawo do wniesienia sprawy do sądów Unii w celu zażądania stwierdzenia nieważności takiej decyzji.

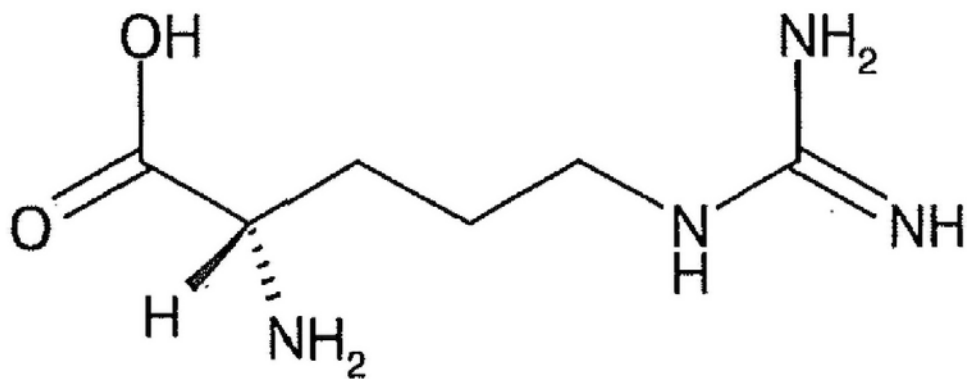
→ ***Wyrok Scuola Elementare Maria Montessori i in. z dnia 6 listopada 2018 r., sprawy połączone C-622/16 i in.***

Z kolei Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji o niesprzeciwianiu się **systemowi pomocy ustanawiającemu rynek mocy** w Zjednoczonym Królestwie. W drodze tego systemu pomocy Zjednoczone Królestwo zamierza przyznawać wynagrodzenie dostawcom mocy wytwórczych, którzy zobowiązują się do wytwarzania energii elektrycznej bądź ograniczenia lub zróżnicowania jej zużycia w okresie wzmożonego obciążenia sieci. Sąd uznał, że Komisja powinna była mieć wątpliwości co do niektórych aspektów planowanej pomocy i wszcząć formalne postępowanie wyjaśniające, aby móc lepiej ocenić zgodność tej pomocy z rynkiem wewnętrznym.

→ ***Wyrok Tempus Energy i Tempus Energy Technology/Komisja z dnia 15 listopada 2018 r., T-793/14***

Sąd stwierdził także częściową nieważność decyzji Komisji stwierdzającej istnienie **porozumień i nadużycia pozycji dominującej na rynku peryndoprylu**, leku przeciwko nadciśnieniu i niewydolności serca. Potwierdził jednak, że niektóre porozumienia w sprawie polubownego rozstrzygania sporów dotyczących patentów mogą ograniczać konkurencję ze względu na cel.

→ Wyroki *Biogaran i in./Komisja* z dnia 12 grudnia 2018 r., T-677/14 i in.

Copyright

Znaki towarowe i prawo autorskie

Unia Europejska ustanowiła system ochrony praw własności intelektualnej umożliwiający dysponowanie wiarygodnymi instrumentami w celu ochrony znaków towarowych i wzorów, jak również dzieł literackich i artystycznych. Całość przepisów wydanych przez Unię, których stosowanie i przestrzeganie zapewnia Trybunał Sprawiedliwości, przyczynia się do innowacji, konkurencyjności, tworzenia miejsc pracy i finansowania badań naukowych.

Sąd doprecyzował zakres **zakazu zgłaszania znaku towarowego z tego względu, że narusza on porządek publiczny lub dobre obyczaje**. A zatem odmówiono rejestracji znaku towarowego „La Mafia se sienta a la mesa”, ponieważ użyte wyrażenie może szokować lub obrażać każdą rozsądną osobę, która na terytorium Unii cechuje się przeciętnym progiem wrażliwości i tolerancji.

→ [Wyrok La Mafia Franchises/EUIPO z dnia 15 marca 2018 r., T-1/17](#)

Sąd orzekł, że piłkarz Lionel Messi może zarejestrować swój znak towarowy „**MESSI**” dla ubrań i artykułów sportowych. Nawet jeżeli posiadany przez spółkę hiszpańską znak towarowy „**MASSI**” także odnosi się do artykułów sportowych, renoma piłkarza neutralizuje podobieństwa wizualne i fonetyczne istniejące między oboma znakami towarowymi i wyklucza wszelkie prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd.

→ [Wyrok Messi Cuccittini/EUIPO z dnia 26 kwietnia 2018 r., T-554/14](#)

W zakresie prawa autorskiego Trybunał Sprawiedliwości oświadczył, że **smak produktu spożywczego** (w niniejszym przypadku niderlandzkiego sera „Heksenkaas”) nie może być chroniony na podstawie prawa autorskiego. Takiego smaku nie można zakwalifikować jako „utworu”, ponieważ nie może on zostać zidentyfikowany w precyzyjny i obiektywny sposób.

→ [Wyrok Levola Hengelo z dnia 13 listopada 2018 r., C-310/17](#)

Jeżeli **fotografia** jest swobodnie dostępna na stronie internetowej za zgodą jej autora, jej zamieszczenie na innej stronie internetowej wymaga nowej zgody autora. Poprzez to nowe zamieszczenie w internecie fotografia zostaje bowiem udostępniona nowym odbiorcom.

→ Wyrok Renckhoff z dnia 7 sierpnia 2018 r., C-161/17

Zdrowie i środowisko naturalne

Normy środowiskowe Unii Europejskiej należą do najbardziej rygorystycznych na świecie: ich celem jest uczynienie gospodarki bardziej ekologiczną, chronienie bioróżnorodności i siedlisk przyrodniczych oraz zapewnienie wysokiego poziomu zdrowia i jakości życia w Unii.

W ramach ochrony środowiska naturalnego Sąd potwierdził ważność ograniczeń wprowadzonych w Unii w 2013 r. w odniesieniu do niektórych **środków owadobójczych** z powodu zagrożenia dla pszczół.

→ [Wyroki Bayer CropScience i in./Komisja z dnia 17 maja 2018 r., T-429/13 i in.](#)

Natomiast stwierdził on częściową nieważność nowego rozporządzenia Komisji z 2016 r. określającego dla lekkich pojazdów pasażerskich i użytkowych **wartości graniczne emisji zanieczyszczeń gazowych** (tlenku azotu) wyższe od wartości przewidzianych w rozporządzeniu „Euro 6”.

→ [Wyrok Ville de Paris i in./Komisja z dnia 13 grudnia 2018 r., sprawy połączone T-339/16 i in.](#)

Sąd oświadczył także, że wpływ organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) na zdrowie ludzi lub zwierząt może wchodzić w zakres dziedziny środowiska naturalnego, tak że na podstawie rozporządzenia dotyczącego stosowania konwencji z Aarhus z 1998 r. w zakresie środowiska naturalnego organizacje pozarządowe mają prawo uczestniczyć w **podejmowaniu decyzji w sprawie wprowadzenia do obrotu produktów żywnościowych zawierających GMO**. Sąd stwierdził zatem nieważność decyzji, w której Komisja oddaliła wniosek takiej organizacji mający na celu wszczęcie procedury odwoławczej w przedmiocie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu żywności, składników żywności i paszy zawierających zmodyfikowaną genetycznie soję.

→ [Wyrok TestBioTech/Komisja z dnia 14 marca 2018 r., T-33/16](#)

Podobnie Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że organizmy uzyskane za pomocą **mutagenezy** (technik umożliwiających zmianę genomu żywego gatunku bez wprowadzenia obcego DNA) stanowią GMO. Muszą być one zatem przedmiotem zezwolenia po dokonaniu oceny zagrożenia dla zdrowia i środowiska naturalnego oraz podlegać wymogom identyfikowalności, etykietowania i nadzoru.

→ [Wyrok Confédération paysanne i in. z dnia 25 lipca 2018 r., C-528/16](#)

Ponadto stwierdzono wiele uchybień zobowiązaniom państw członkowskich w dziedzinie ochrony środowiska naturalnego: trwałe przekraczanie w Polsce dopuszczalnych wartości stężeń **pyłu w otaczającym powietrzu** (PM10); polityka dotycząca planu **urządzenia lasu** prowadzona w Polsce przeciwko masowemu pojawieniu się chrząszcza zagrażającego objętej ochroną Puszczy Białowieskiej; zezwolenie udzielone przez Maltę na **chwytywanie niektórych gatunków dzikiego ptactwa**.

→ [Wyrok Komisja/Polska z dnia 22 lutego 2018 r., C-336/16](#)

→ [Wyrok Komisja/Polska z dnia 17 kwietnia 2018 r., C-441/17](#)

→ [Wyrok Komisja/Malta z dnia 21 czerwca 2018 r., C-557/15](#)

W sytuacji gdy państwa członkowskie nie wykonują wyroku Trybunału Sprawiedliwości, w którym stwierdził on ciążące na nich zobowiązania wynikające z prawa Unii, Komisja może wnieść nową skargę i domagać się kar pieniężnych.

Tak więc Grecja, Włochy i Hiszpania otrzymały grzywny za to, że zwlekały z wprowadzeniem w życie przepisów prawa Unii dotyczących **zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych**. Słowacja została z kolei ukarana za opóźnienie we wprowadzeniu przepisów dotyczących **składowania odpadów**.

→ [Wyrok Komisja/Grecja z dnia 22 lutego 2018 r., C-328/16](#)

→ [Wyrok Komisja/Włochy z dnia 31 maja 2018 r., C-251/17](#)

→ [Wyrok Komisja/Hiszpania z dnia 25 lipca 2018 r., C-205/17](#)

→ [Wyrok Komisja/Słowacja z dnia 4 lipca 2018 r., C-626/16](#)

Dostawa energii

W kontekście ciągłych dyskusji na temat zagrożeń związanych z wytwarzaniem energii jądrowej wiele państw członkowskich ogłosiło gotowość rezygnacji z tego rodzaju energii. Inne natomiast zdecydowały się kontynuować działalność w zakresie energii jądrowej i dokonują znaczących inwestycji, m.in. w budowę nowych reaktorów. Jako że te wydatki państwowe mogą zagrozić konkurencji na rynku energii, Komisja wydała wiele decyzji w przedmiocie ich zgodności z prawem Unii, których ważność została poddana ocenie Sądu. Z kolei Trybunałowi Sprawiedliwości, który jest nie tylko właściwy do rozpoznawania odwołań wniesionych od wyroków Sądu, przedłożono pytania prejudycjalne dotyczące sektora energii jądrowej.

W 2014 r. Komisja zatwierdziła pomoc, którą Zjednoczone Królestwo planuje przyznać elektrowni jądrowej Hinkley Point położonej na jego wybrzeżu w celu promowania tworzenia nowych zdolności **produkcji energii jądrowej**. Austria wniosła do Sądu o stwierdzenie nieważności tej decyzji. Sąd oddalił skargę, zwracając uwagę, że każde państwo członkowskie ma prawo wybrać źródło energii, które preferuje, oraz że rozwój energii jądrowej może stanowić cel leżący w interesie publicznym uzasadniający przyznanie środków pomocy, nawet jeśli nie wszystkie państwa członkowskie podzielają ten cel.

→ [Wyrok Austria/Komisja z dnia 12 lipca 2018 r., T-356/15](#)

W trosce o zapewnienie niezawodności i stabilności systemu elektroenergetycznego na Słowacji w związku z zamknięciem dwóch bloków elektrowni jądrowej Jaslovské Bohunice to państwo członkowskie wprowadziło specjalną opłatę za wywóz energii elektrycznej wytwarzanej na terytorium Słowacji, w tym za wywóz do państw członkowskich. Trybunał Sprawiedliwości, do którego wniósł sprawę sąd słowacki, stwierdził, że państwa członkowskie nie mogą wprowadzić **opłaty pobieranej za wywóz energii elektrycznej** wytwarzanej na jego terytorium, nawet jeśli opłata ta ma na celu zapewnienie stabilności dostaw energii na tymże terytorium.

→ [Wyrok FENS z dnia 6 grudnia 2018 r., C-305/17](#)

Strefa euro

Kryzys finansowy z 2008 r. doprowadził do wydania na szczeblu europejskim licznych przepisów w dziedzinie bankowości i finansów. Aby umożliwić lepszą czytelność poziomu funduszy własnych instytucji kredytowych, prawodawca europejski wprowadził nowy instrument oceny – „wskaźnik dźwigni”. Jego szczególną cechą jest to, że nie jest on obliczany na podstawie poziomu ryzyka inwestycji (ekspozycji) instytucji kredytowych oraz że, co do zasady, ma on uwzględniać całość ich inwestycji.

Sześć francuskich instytucji kredytowych, które podlegają bezpośredniemu nadzorowi ostrożnościowemu Europejskiego Banku Centralnego (EBC), wniosło o możliwość skorzystania z odstępstwa, aby móc wyłączyć z obliczania **wskaźnika dźwigni** niektóre ekspozycje związane z książeczkami oszczędnościowymi, przeniesione na instytucję francuskiego sektora publicznego. Jako że EBC odmówił możliwości skorzystania z tego odstępstwa, instytucje kredytowe wniosły sprawę do Sądu. Stwierdziwszy, że EBC dopuścił się naruszeń prawa i popełnił oczywiste błędy w ocenie przy wykonywaniu przysługujących mu uprawnień dyskrejonalnych, Sąd stwierdził nieważność decyzji EBC.

→ [Wyroki Banque Postale i in./EBC z dnia 13 lipca 2018 r., T-733/16 i in.](#)

Polityka zagraniczna i środki ograniczające

„Środki ograniczające” stanowią instrument polityki zagranicznej Unii Europejskiej, który może przybrać formę embarga na broń, zamrożenia funduszy, zakazu wjazdu na terytorium Unii i tranzytu przez to terytorium, zakazu przywozu i wywozu itp. Mają one na celu ochronę wartości i bezpieczeństwa Unii, wspieranie demokracji, praworządności, praw człowieka i zasad prawa międzynarodowego, zapobieganie konfliktom i utrzymanie pokoju. Mogą one odnosić się do rządów państw niebędących członkami Unii, spółek, grup lub organizacji (przykładowo grup terrorystycznych), jak również do osób fizycznych w celu skłonienia do zmiany polityki lub zachowania.

W związku z kryzysem na Ukrainie i w odpowiedzi na działania Rosji służące destabilizacji sytuacji w tym państwie Rada przyjęła środki ograniczające w odniesieniu do wielu rosyjskich banków i przedsiębiorstw naftowych i gazowych, takich jak **Rosneft**. W celu zwiększenia kosztów działań prowadzonych przez Rosję środki te nakładają ograniczenia na niektóre operacje finansowe i na wywóz niektórych towarów i wrażliwych technologii, ograniczają dostęp do rynku kapitałowego i zakazują świadczenia usług niezbędnych do wykonywania niektórych rodzajów działalności związanej ze złożami ropy naftowej. Sąd potwierdził te środki, uzasadniając to tym, że ich cel jest zgodny z polityką zagraniczną Unii oraz że ingerencji w wolność prowadzenia działalności gospodarczej i w prawo własności zainteresowanych przedsiębiorstw nie można uznać za nieproporcjonalną.

→ [Wyroki Rosneft i in./Rada z dnia 13 września 2018 r., T-715/14 i in.](#)

Ponadto Sąd potwierdził przedłużenie zamrożenia funduszy byłego prezydenta Egiptu **Hosniego Mubaraka i członków jego rodziny** zarządzanego w następstwie wydarzeń politycznych, które miały miejsce w Egipcie, poczynwszy od stycznia 2011 r. Rada dysponowała bowiem wystarczającymi danymi dotyczącymi kontekstu politycznego i sądowego w Egipcie oraz postępowań sądowych, które toczyły się wobec rodziny Mubarak w związku ze sprzeniewierzeniem egipskich środków publicznych, aby móc przedłużyć zamrożenie ich środków finansowych.

→ Wyroki *Saleh Thabet i Mubarak i in./Rada* z dnia 22 listopada 2018 r., T-274/16 i T-275/16

→ Wyrok *Mubarak/Rada* z dnia 12 grudnia 2018 r., T-358/17

Sąd orzekł w przedmiocie ważności środków ograniczających dotyczących innych osób fizycznych i przedsiębiorstw, przyjętych w związku z sytuacją demokratyczną na **Ukrainie, w Syrii, w Korei Północnej** czy też w **Egipcie**.

→ Wyrok *Stavytskyi/Rada* z dnia 22 marca 2018 r., T-242/16

→ Wyrok *Azarov/Rada* z dnia 26 kwietnia 2018 r., T-190/16

→ Wyrok *Lukash/Rada* z dnia 6 czerwca 2018 r., T-210/16

→ Wyrok *Arbuzov/Rada* z dnia 6 czerwca 2018 r., T-258/17

→ Wyrok *Klyuyev/Rada* z dnia 11 lipca 2018 r., T-240/16

→ Wyrok *Kaddour/Rada* z dnia 31 maja 2018 r., T-461/16

→ Wyrok *HX/Rada* z dnia 19 czerwca 2018 r., T-408/16

→ Wyrok *Kim i in./Rada i Komisja* z dnia 14 marca 2018 r., sprawy połączone T-533/15 i T-264/16

→ Wyrok *Ezz i in./Rada* z dnia 27 września 2018 r., T-288/15

Brexit

W 2018 r. Trybunał Sprawiedliwości wypowiedział się zarówno w kwestii odwracalności Brexitu, jak i zgodności z prawem decyzji Rady o rozpoczęciu negocjacji w sprawie warunków Brexitu, a także w kwestii wykonywania europejskich nakazów aresztowania wydanych przez organy brytyjskie.

Na wniosek wielu członków parlamentu szkockiego, parlamentu Zjednoczonego Królestwa i Parlamentu Europejskiego sąd szkocki zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem prejudycjalnym, czy w przypadku gdyby **Zjednoczone Królestwo zdecydowało się pozostać w Unii**, to państwo członkowskie mogłoby wycofać jednostronnie, czyli bez zgody Unii lub pozostałych państw członkowskich, notyfikację zamiaru wystąpienia z Unii. Trybunał Sprawiedliwości odpowiedział na to pytanie w sposób twierdzący, tak że skutkiem takiego wycofania byłoby, że Zjednoczone Królestwo pozostałoby w Unii na niezmienionych warunkach co do jego statusu państwa członkowskiego.

→ [Wyrok Wightman i in. z dnia 10 grudnia 2018 r., C-621/18](#)

W 2016 r. Zjednoczone Królestwo wydało dwa **europejskie nakazy aresztowania** w odniesieniu do pewnej osoby w związku ze ściganiem karnym za poważne przestępstwa. Osoba ta, zatrzymana w Irlandii, sprzeciwiła się przekazaniu jej Zjednoczonemu Królestwu, uzasadniając to tym, że z uwagi na Brexit zostanie pozbawiona praw podstawowych gwarantowanych przez prawo Unii osobom, których dotyczą takie nakazy. Trybunał Sprawiedliwości, do którego wniósł sprawę sąd irlandzki, oświadczył, że jeżeli nie istnieją poważne i sprawdzone podstawy, aby uznać, iż osoba, której dotyczy taki nakaz, będzie narażona na ryzyko pozbawienia jej tych gwarancji w następstwie Brexitu, nakaz wydany przez organy brytyjskie podlega wykonaniu dopóty, dopóki Zjednoczone Królestwo pozostaje członkiem Unii.

→ [Wyrok RO z dnia 19 września 2018 r., C-327/18 PPU](#)

Prawo instytucjonalne

Prawo Unii przewiduje prawa i obowiązki nie tylko dla państw członkowskich, przedsiębiorstw i jednostek, ale także dla instytucji Unii. Instytucje te są bowiem obowiązane funkcjonować zgodnie z określonymi przepisami prawnymi, których przestrzeganie kontrolują sądy Unii. Niezależnie od tego, czy chodzi o proces przyjęcia aktu ustawodawczego czy też płatności dokonywane z budżetu Unii, prawidłowość działań instytucji jest istotna dla utrzymania zaufania publicznego do ich funkcjonowania i ich autorytetu.

Posłanka do Parlamentu Europejskiego, zatrudniała w latach 2010–2016 **asystentkę parlamentarną** i otrzymała kwotę niemalże 300 000 euro tytułem jej wynagrodzenia. Jako że nie potrafiła ona wykazać, że zatrudniona osoba rzeczywiście wykonywała tę działalność, Parlament nakazał posłance, by zwróciła otrzymaną kwotę. Sąd utrzymał w mocy decyzję Parlamentu, uzasadniając to tym, że posłanka nie udowodniła, iż jej asystentka rzeczywiście świadczyła pracę.

→ Wyrok *Le Pen/Parlament* z dnia 19 czerwca 2018 r., T-86/17

Zgodnie z prawem Unii milion obywateli pochodzących z co najmniej jednej czwartej państw członkowskich może podjąć inicjatywę i zwrócić się do Komisji, by zaproponowała prawodawcy Unii przyjęcie aktu prawnego. Taka **europejska inicjatywa obywatelska**, zatytułowana „Jeden z nas”, została podjęta, aby położyć kres finansowaniu przez Unię działań wiążących się z niszczeniem ludzkich zarodków w zakresie badań naukowych i zdrowia publicznego. Mimo że inicjatywa ta zebrała milion podpisów wymagany do jej ważności, Komisja postanowiła nie podejmować żadnych działań. Autorzy inicjatywy zaskarżyli więc tę decyzję do Sądu. Sąd oddalił skargę, uznając, że decyzja była wystarczająco uzasadniona oraz że europejska inicjatywa obywatelska nie może zobowiązywać Komisji do przedłożenia wniosku dotyczącego aktu prawnego.

→ Wyrok *One of Us i in./Komisja* z dnia 23 kwietnia 2018 r., T-561/14

Dostęp do dokumentów

Dostęp do dokumentów stanowi istotny element polityki przejrzystości prowadzonej przez instytucje europejskie. A zatem wszyscy obywatele i osoby zamieszkałe w Unii Europejskiej korzystają z prawa dostępu do dokumentów instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, z zastrzeżeniem wyjątków.

Sąd stwierdził nieważność decyzji Parlamentu odmawiającej dostępu do dokumentów zawierających informacje dotyczące stanowisk instytucji w sprawie trwających procedur współdecyzji. Nie wykazawszy, że pełen dostęp do tych dokumentów może naruszać proces podejmowania decyzji, Parlament powinien co do zasady udzielić dostępu – na konkretny wniosek – do dokumentów dotyczących trwających **rozmów trójstronnych** (nieformalnych spotkań trójstronnych Parlamentu, Rady i Komisji na temat wniosków ustawodawczych). Jako że prace prowadzone w ramach rozmów trójstronnych stanowią rozstrzygający etap procedury ustawodawczej, nakazują one pełne poszanowanie prawa dostępu do dokumentów.

→ [Wyrok *De Capitani/Parlament* z dnia 22 marca 2018 r., T-540/15](#)

B | KLUCZOWE DANE LICZBOWE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI SĄDOWNICZEJ TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI

Do Trybunału Sprawiedliwości mogą być przede wszystkim wnoszone:

- **wnioski o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym**, w sytuacji gdy sąd krajowy ma wątpliwości co do wykładni aktu prawnego wydanego przez Unię lub co do jego ważności. Sąd krajowy zawiesza wówczas postępowanie, które się przed nim toczy, i zwraca się z pytaniami prejudycjalnymi do Trybunału Sprawiedliwości, który orzeka w przedmiocie wykładni, jaką należy nadać danym przepisom, lub w przedmiocie ich ważności. Po tym jak Trybunał Sprawiedliwości wyjaśni w swoim orzeczeniu sporne kwestie, sąd krajowy może rozstrzygnąć zawisły przed nim spór. W sprawach wymagających udzielenia odpowiedzi w bardzo krótkim terminie (na przykład w zakresie azylu, kontroli granic, porwania dzieci itd.) przewidziany jest **pilny tryb prejudycjalny (PPU)**;
- **odwołania** skierowane przeciwko orzeczeniom wydanym przez Sąd, stanowiące środki odwoławcze, w ramach których Trybunał Sprawiedliwości może uchylić orzeczenie Sądu;
- **skargi bezpośrednie**, które mają głównie na celu:
 - uzyskanie stwierdzenia nieważności aktu prawa Unii (**skarga o stwierdzenie nieważności**) lub
 - stwierdzenie naruszenia prawa Unii przez państwo członkowskie (**skarga o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego**). Jeżeli państwo członkowskie nie zastosuje się do wyroku, w którym stwierdzono uchybienie zobowiązaniom, druga skarga, zwana **skargą o stwierdzenie podwójnego uchybienia zobowiązaniom**, może prowadzić do nałożenia na nie przez Trybunał Sprawiedliwości sankcji pieniężnej;
- wniosek o wydanie **opinii** na temat zgodności z traktatami umowy, którą Unia zamierza zawrzeć z państwem trzecim lub z organizacją międzynarodową. Wniosek ten może zostać złożony przez państwo członkowskie lub przez instytucję europejską (Parlament, Radę lub Komisję).

849 spraw
wniesionych

Postępowania prejudycjalne

568

w tym **19** PPU

Główne państwa członkowskie, z których pochodziły wnioski:

Niemcy	78	Hiszpania	67	Belgia	40
Włochy	68	Francja	41		

Skargi bezpośrednie

63

w tym

57 skarg o stwierdzenie uchybienia zobowiązaniom	2 skargi o stwierdzenie podwójnego uchybienia zobowiązaniom
---	--

Odwołania od orzeczeń Sądu

199

Wnioski o przyznanie pomocy prawnej

6

Strona, która nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

 760 spraw
rozstrzygniętych

Postępowania prejudycjalne

520 w tym **11** PPU

Skargi bezpośrednie

60

w tym **30** uchybień zobowiązaniom
stwierdzonych przeciwko
17 państwom członkowskim

w tym **5** wyroków stwierdzających
„podwójne uchybienie
zobowiązaniom”

Odwołania od orzeczeń Sądu

165

w tym **27** doprowadziło do
uchylenia orzeczenia
wydanego przez Sąd

Średni czas trwania postępowań

 15,7 miesiąca

Pilny tryb prejudycjalny

 3,1 miesiąca

Główne dziedziny będące przedmiotem postępowań

- 41** Konkurencja i pomoc państwa
- 19** Ochrona konsumentów
- 58** Podatki
- 42** Prawo socjalne
- 74** Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości
- 15** Rolnictwo
- 77** Swobody przepływu i przedsiębiorczości oraz rynek wewnętrzny
- 33** Środowisko naturalne
- 38** Transport
- 12** Unia celna
- 74** Własność intelektualna i przemysłowa

SĄD

Sąd orzeka w pierwszej instancji w przedmiocie skarg bezpośrednich wniesionych **przez osoby fizyczne** lub **prawne (spółki, stowarzyszenia itd.)** oraz **przez państwa członkowskie** na akty instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii Europejskiej oraz w przedmiocie skarg bezpośrednich mających na celu naprawienie szkody wyrządzonej przez instytucje lub ich pracowników. Rozpoznawane przez niego sprawy są głównie natury gospodarczej: własność intelektualna (znaki towarowe i wzory Unii Europejskiej), konkurencja, pomoc państwa oraz nadzór bankowy i finansowy.

Sąd jest również właściwy do orzekania w pierwszej instancji w dziedzinie służby publicznej w przedmiocie sporów między Unią Europejską i jej pracownikami.

Od wyroków Sądu przysługuje odwołanie, ograniczone do kwestii prawnych, do Trybunału Sprawiedliwości.

834 sprawy
wniesione

Skargi bezpośrednie

732

w tym

70

dotyczących pomocy państwa i konkurencji (obejmujące 4 skargi wniesione przez państwa członkowskie)

301

dotyczących własności intelektualnej i przemysłowej

268

w dziedzinie służby publicznej

93

innych skarg bezpośrednich (obejmujące 18 skarg wniesionych przez państwa członkowskie)

Wnioski o przyznanie pomocy prawnej

49

Strona, która nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania, może złożyć wniosek o przyznanie pomocy prawnej.

1009

spraw
rozstrzygniętych

Skargi bezpośrednie

893

w tym

123 dotyczące pomocy państwa i konkurencji

349 dotyczących własności intelektualnej i przemysłowej

110 w dziedzinie służby publicznej

434 inne skargi bezpośrednie

Odwołania od orzeczeń Sądu do Spraw Służby Publicznej

9

w tym

7 które doprowadziły do uchylenia orzeczenia Sądu do Spraw Służby Publicznej

Sąd do Spraw Służby Publicznej, utworzony w 2004 r., zaprzestał swojej działalności w dniu 31 sierpnia 2016 r. w ramach reformy struktury sądowniczej Unii Europejskiej. Sprawy zawisłe w tej dacie zostały przekazane Sądowi, który od dnia 1 września 2016 r. jest sądem właściwym do orzekania w przedmiocie skarg dotyczących służby publicznej.

Średni czas trwania postępowań

20

miesiący

Orzeczenia Sądu,
od których wniesiono
odwołanie do Trybunału
Sprawiedliwości

27%

1333

sprawy w toku
(na dzień 31 grudnia 2018 r.)

Główne dziedziny będące przedmiotem postępowań

30 Dostęp do dokumentów

68 Konkurencja

127 Polityka gospodarcza i pieniężna

219 Pomoc państwa

162 Regulamin pracowniczy urzędników

43 Rolnictwo

60 Środki ograniczające

8 Środowisko naturalne

322 Własność intelektualna i przemysłowa

22 Zamówienia publiczne

ROK OTWARTOŚCI I WYMIANY

3

A | WAŻNE ZDARZENIA

Dialog, jaki Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej utrzymuje z sądami krajowymi i obywatelami europejskimi, nie ogranicza się do postępowań sądowych, jest wzbogacany każdego roku przez liczne wymiany.

W tym względzie 2018 r. był rokiem bogatym w spotkania i w dyskusje, które przyczyniają się do rozpowszechniania prawa i orzecznictwa Unii, jak również do ich zrozumienia.

13

kwietnia

**FINAŁ KONKURSU
„EUROPEAN LAW
MOOT COURT”**

European Law Moot Court Competition, organizowany od niemal 30 lat przez European Law Moot Court Society, jest konkursem polegającym na symulacji rozprawy, którego celem jest promowanie znajomości prawa Unii wśród studentów prawa. Finał tego konkursu, uważanego za jeden z najbardziej prestiżowych konkursów na świecie, odbywa się co roku w Trybunale, w którym zespoły składające się ze studentów pochodzących z wszystkich państw członkowskich Unii, ale także ze Stanów Zjednoczonych, rywalizują ze sobą podczas wystąpień sądowych, które toczą się przed jury składającym się z członków Trybunału Sprawiedliwości i Sądu. Zwycięzcą w roku 2018 został zespół **Kolegium Europejskiego w Brugii** (Belgia). Nagrodę „najlepszego rzecznika generalnego” i „najlepszego pełnomocnika Komisji” zdobyli Tycho Tijn Eggenhuizen z **uniwersytetu w Maastricht** (Niderlandy) i Federica Velli z **uniwersytetu w Hadze** (Niderlandy).

5
maja

**DZIEŃ
„OTWARTYCH
DRZWI”
W TRYBUNALE**

Z okazji Dnia Europy, świętowanego 9 maja we wszystkich państwach członkowskich w celu upamiętnienia przemówienia wygłoszonego przez francuskiego ministra Roberta Schumana w dniu 9 maja 1950 r., Trybunał zorganizował dzień „otwartych drzwi”. W wydarzeniu tym czynny udział wzięło dobrowolnie ponad 180 urzędników Trybunału, którzy przyjmowali odwiedzających, udzielali im informacji i oprowadzali ich po wytyczonym szlaku zwiedzania w wielu językach i w nieformalnej atmosferze. Inicjatywa ta pozwala obywatelom zapoznać się z instytucją, jej zadaniami i funkcjonowaniem, ale także z gmachem czy też z wypożyczonymi przez państwa członkowskie dziełami sztuki, które są wyrazem europejskich tradycji artystycznych i kulturalnych. W tym roku dzień „otwartych drzwi” został zorganizowany wspólnie przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej i Europejski Bank Inwestycyjny (EBI). Trybunał przyciągnął ponad **2200 zwiedzających**, którzy mieli okazję uczestniczyć w sesji pytań i odpowiedzi z prezesem Lenaertsem.

23
–
26
maja

**KONGRES
FIDE**

Międzynarodowa Federacja Prawa Europejskiego (FIDE), utworzona w 1961 r. przez krajowe stowarzyszenia prawa europejskiego z sześciu założycielskich państw członkowskich Unii Europejskiej (Niemiec, Belgii, Francji, Włoch, Luksemburga i Niderlandów), zrzesza obecnie stowarzyszenia prawa europejskiego z każdego państwa członkowskiego, państw kandydujących do członkostwa w Unii, jak również z Norwegii i ze Szwajcarii. Odbывая się co dwa lata kongres tej federacji jest zaliczany do najważniejszych i najbardziej renomowanych konferencji na temat prawa Unii. Uczestniczy

w nim około 500 prawników, co pozwala uznanym przedstawicielom świata akademickiego spotkać sędziów i rzeczników generalnych Trybunału Sprawiedliwości i Sądu, sędziów krajowych sądów najwyższych i innych sądów, urzędników instytucji Unii i krajowych ministerstw, jak również adwokatów i radców prawnych. W tym roku XXVIII kongres, zorganizowany w Estoril (Portugalia), dotyczył trzech tematów: rynku wewnętrznego i gospodarki cyfrowej; podatków, pomocy państwa i zakłóceń konkurencji; zewnętrznego wymiaru polityki Unii.

4

października

**JEDNODNIOWE
SEMINARIUM
POŚWIĘCONE
BIBLIOTECE**

Biblioteka Trybunału stanowi punkt odniesienia w zakresie prawa Unii. Jednodniowe seminarium zgromadziło około stu osób odpowiedzialnych za biblioteki sądów członków Sieci Sądowej Unii Europejskiej, europejskich bibliotek prawniczych oraz innych instytucji i agencji w celu omówienia wyzwań, przed jakimi stoją nowoczesne biblioteki prawnicze, m.in. w zakresie cyfryzacji i rozwoju

technologicznego. Wydarzenie to pozwoliło położyć podwaliny przyszłej współpracy z innymi bibliotekami w celu rozszerzenia oferty dokumentów, do których mają dostęp użytkownicy.

18

20

listopada

**FORUM
SĘDZIÓW**

Sędziowie z różnych sądów państw członkowskich zbierają się każdego roku z okazji forum organizowanego przez Trybunał w celu wymiany poglądów na różne tematy z zakresu prawa Unii. Wydarzenie to, zorganizowane po raz pierwszy w 1968 r., ma na celu wzmocnienie dialogu sądowego, jaki Trybunał prowadzi z sędziami krajowymi, w szczególności w ramach wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, ale także wspieranie rozpowszechniania i jednolitego stosowania prawa Unii, ponieważ

sędziowie krajowi jako pierwsi stosują te przepisy do sporów, które muszą rozstrzygnąć. W tym roku 155 sędziów krajowych uczestniczyło w forum, w trakcie którego wymienili oni poglądy z członkami Trybunału na temat postępowania prejudycjalnego, karty praw podstawowych, azylu i imigracji, współpracy sądowej w sprawach cywilnych, walki z nadużyciami (prawo podatkowe, prawo ochrony konsumentów, delegowanie pracowników), jak również na temat aktualnego orzecznictwa Sądu.

WIZYTY OFICJALNE W TRYBUNALE

W ramach stałej wymiany instytucjonalnej, jaka istnieje między Trybunałem, innymi instytucjami europejskimi, sądami międzynarodowymi oraz instytucjami i sądami państw członkowskich Unii, **Trybunał** przyjął w 2018 r. Margrethe Vestager, europejską komisarz ds. konkurencji, Věře Jourovą, europejską komisarz ds. sprawiedliwości, konsumentów i równouprawnienia płci, Tiema Wölkena i Monikę Hohlmeier, członków Parlamentu Europejskiego, jak również delegacje European Federation of Energy Law Associations (EFELA), Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) i Europejskiego Stowarzyszenia Adwokatów przy sądach najwyższych.

Przyjął on także Seamus Woulfe'a SC, Attorney General Irlandii, Brunona Lasserre'a, wiceprezesa francuskiej Conseil d'état (rady stanu), Frédérica Van Leeuwa, federalnego prokuratora Królestwa Belgii, i François Molins'a, prokuratora Republiki w Paryżu, jak również delegacje sędziów najwyższych instancji i prawników z Polski, sądu najwyższego Finlandii, sądu najwyższego Irlandii oraz trybunału konstytucyjnego i sądu najwyższego Chorwacji.

Ponadto Trybunał przyjął przedstawicieli flamandzkiego parlamentu i Wspólnoty Niemieckojęzycznej w Belgii, Berliner Abgeordnetenhaus (izby posłów w Berlinie), duńskiej Statsrevisorerne (komisji ds. wydatków publicznych) i komisji ds. audytu i do spraw zagranicznych parlamentu Litwy.

Trybunał gościł także osobistości z państw członkowskich, w szczególności Xaviera Bettela, premiera i ministra stanu Luksemburga (zdjęcie), Andreja Plenkovića, premiera Chorwacji,

Katarinę Barley (zdjęcie), federalną minister sprawiedliwości i ochrony konsumentów z Niemiec, Dražena Bošnjakovića, ministra sprawiedliwości z Chorwacji, i Ceckę Caczewą, minister sprawiedliwości z Bułgarii.

W 2018 r. **Trybunał Sprawiedliwości** udał się do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, sądu najwyższego Luksemburga, na Sechser-Treffen (spotkanie sześciu) niemieckojęzycznych trybunałów konstytucyjnych w Karlsruhe (Niemcy), do sądu najwyższego Zjednoczonego Królestwa i do francuskiej Conseil d'État (rady stanu). Udał się on również do Szwecji, aby spotkać się z członkami sądu najwyższego, najwyższego sądu administracyjnego, sądu apelacyjnego w Svei i odwoławczego sądu administracyjnego w Sztokholmie. Podczas tej wizyty delegacja Trybunału Sprawiedliwości spotkała się także z kanclerzem ds. sprawiedliwości oraz z ministrami sprawiedliwości i spraw wewnętrznych, spraw zagranicznych, spraw europejskich i handlu.

Sąd przyjął w 2018 r. delegacje Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, sędziów szkockich i Urzędu Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej (EUIPO).

Delegacja Sądu udała się również z wizytą do EUIPO w Alicante (Hiszpania) w ramach corocznej konferencji „IP Case Law Conference”, która dotyczyła kwestii materialnych i proceduralnych z zakresu sporów na temat znaków towarowych i wzorów.

STAŁY DIALOG Z PRZEDSTAWICIELAMI ZAWODÓW PRAWNICZYCH

- Utrzymywanie dialogu sądowego z sędziami krajowymi

Ponad

2400

spotkanych sędziów
krajowych

- przyjęcie sędziów krajowych w ramach corocznego Forum sędziów lub w ramach stażu trwającego 6–10 miesięcy w gabinecie członka
- seminaria organizowane przez Trybunał
- interwencje skierowane do sędziów krajowych w ramach stowarzyszeń lub europejskich sieci sądowych
- uczestnictwo w uroczystych spotkaniach krajowych sądów najwyższych oraz spotkania z prezesami lub wiceprezesami europejskich sądów najwyższych

- Wspieranie stosowania i zrozumienia prawa Unii

705

grup gości

biorących udział w prezentacjach
na temat rozpraw, w których
uczestniczyli lub na temat
funkcjonowania sądów

w tym

197

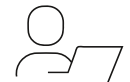
grup przedstawicieli zawodów prawniczych

czyli

3825

 osób

303

przyjętych stażystów
prawników

453

użytkowników
zewnętrznych

studenci, badacze, profesorzy,
którzy skorzystali ze zbiorów
bibliotecznych instytucji

WZMOCNIONY DIALOG Z OBYWATELAMI EUROPEJSKIMI

19 493

gości

w tym

2233

w dniu
„Otwartych
drzwi”

207

komunikatów prasowych

(czyli
łącznie

2259

wersji
językowych)

Każdy komunikat prasowy jest tłumaczony na wiele języków, aby ułatwić pracę dziennikarzy w państwach członkowskich. Komunikaty te są dostępne na stronie internetowej curia.europa.eu/jcms/PressReleases.

490

tweetów wysłanych z kont
Twitter Trybunału

śledzonych
przez

61 500

obserwujących

112

wniosków o dostęp
do dokumentów administracyjnych
i archiwów historycznych
instytucji

Około

43 000

wniosków o udzielenie
informacji rocznie

REGULARNY OFICJALNY I INSTYTUCJONALNY DIALOG

29

wizyt oficjalnych

3

uroczyste posiedzenia

A photograph of a modern conference room. In the foreground, a long, curved table is surrounded by several ergonomic chairs with high backs and armrests. The room features a large wall of built-in wooden shelves, some of which are illuminated from within. The lighting is warm and focused, creating a professional and sophisticated atmosphere.

ADMINISTRACJA W SŁUŻBIE SPRAWIEDLIWOŚCI

4

Sekretarz Trybunału Sprawiedliwości, sekretarz generalny instytucji, kieruje służbami administracyjnymi z upoważnienia prezesa.

Podkreśla on zaangażowanie służb wspierających działalność sądową.

SŁUŻBY INSTYTUCJI: PROJEKT NA RZECZ WSPARCIA DZIAŁALNOŚCI SĄDOWNICZEJ

Rok 2018 cechował się głęboką reorganizacją struktury administracyjnej instytucji [zob. tekst w ramce], która pozwoliła sprostać podwójnemu wyzwaniu wynikającemu, z jednej strony, z nakazanej instytucjom redukcji zatrudnienia, która doprowadziła do zmniejszenia o 6,5% personelu służb w okresie 2013–2017, a z drugiej strony, ze wzrostu obciążenia sądów pracą, a tym samym służb, które je wspierają.

Ta nowa organizacja pozwoliła stworzyć **nowe synergie między służbami**, usprawnić przepływ pracy, ale także wspierać łączenie wysiłków w dziedzinach leżących we wspólnym interesie, zwłaszcza w kontekście regulacyjnym, który zmusił wszystkie służby do dogłębnego przemyślenia swoich metod pracy (na przykład wskutek wejścia w życie nowego rozporządzenia o ochronie danych osobowych czy też nowego rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do instytucji).

Nowa struktura administracyjna instytucji, funkcjonująca od dnia 1 stycznia 2018 r., opiera się na trzech głównych filarach:

- **wspieranie skoordynowanego i efektywnego wykorzystywania zasobów ludzkich i rzeczowych instytucji, zadanie to powierzono Dyrekcji Generalnej ds. Administracji, która obejmuje obecnie Dyrekcję Zasobów Ludzkich i Zarządzania Personalem, Dyrekcję Budżetu i Spraw Finansowych oraz Dyrekcję Budynków i Bezpieczeństwa;**
- **zapewnienie rozsądnego zarządzania, ale także obronę i promowanie wielojęzyczności prawniczej przez uruchomienie prawdziwej „Strategii na rzecz wielojęzyczności” pod egidą nowej Dyrekcji Generalnej ds. Wielojęzyczności, która obejmuje służbę tłumaczeń konferencyjnych i służbę tłumaczeń prawniczych (zob. strona 61);**
- **zagwarantowanie ochrony informacji, dzielenia się nimi i ustrukturyzowanego rozpowszechniania informacji w ich podwójnym wymiarze: instytucyjnym i sądowym pod kierownictwem nowej Dyrekcji Generalnej ds. Informatyki (składającej się z Dyrekcji Biblioteki, Dyrekcji Technologii Informacyjnej i Dyrekcji ds. Komunikacji).**

Zmiany te skłoniły również służby do dokonania ponownej oceny **adekwatności ich świadczeń** do oczekiwań sądów, osób zajmujących się zawodowo prawem i obywateli europejskich. Pogłębione rozważania przeprowadzono między innymi na temat zadań wykonywanych przez służbę badań i dokumentacji w celu wspierania działalności sądowniczej, ale także prac obejmujących analizę, indeksowanie i rozpowszechnianie orzecznictwa przeznaczonych w szczególności dla osób praktykujących prawo i dla świata akademickiego. Właśnie po to, by jak najlepiej sprostać oczekiwaniom sędziów i przedstawicieli stron, instytucja podejmuje stale działania na rzecz dematerializacji przepływu dokumentów w ramach postępowań, w szczególności za pośrednictwem aplikacji e-Curia (zob. strona 60). Chcąc lepiej reagować na obawy obywateli, Trybunał Sprawiedliwości zmienił swoją politykę publikowania w interesie niektórych dokumentów sądowych w celu wzmocnienia ochrony danych osób, których dotyczą sprawy prejudycjalne.

Służby uczestniczą ponadto w szerokiej akcji na rzecz **modernizacji ich narzędzi technicznych**, zmierzającej ku większej integracji i większej przekrojowości. Akcję tę ilustrują przede wszystkim: uruchomienie programu informatycznego do zintegrowanego zarządzania sprawami oraz projekt zarządzania administracyjnym systemem dokumentacyjnym w dziedzinie związanej z wymiarem sprawiedliwości oraz w dziedzinie administracji.

Reorganizacji tej towarzyszy **zmiana w zarządzaniu zasobami ludzkimi**, która ma sprzyjać zniesieniu sztywnych struktur oraz dzieleniu się wiedzą i informacjami, a także zwiększeniu równości w zmianie ścieżek kariery. Poszerzenie oferty szkoleń w zakresie zarządzania, testowanie metody uczenia się pracy innych służb przez obserwację (job shadowing), delegowanie w większym stopniu pracy czy też zwracanie uwagi na to, by kobiety obejmowały stanowiska kierownicze, stanowią bieżące przykłady odzwierciedlające projekt, do udziału w którym wezwano urzędników i pracowników.

W ciągłym poszukiwaniu efektywności instytucja nie ograniczyła się jednak do przemyślenia swojej struktury administracyjnej i funkcjonowania swoich służb. Zdecydowała się ona także **wzmocnić współpracę ze światem zewnętrznym**, aby wspierać dzielenie się dobrymi praktykami i wymianę ze swoimi partnerami.

Stworzenie **Sieci Sądowej Unii Europejskiej** między trybunałami konstytucyjnymi i sądami najwyższymi 28 państw członkowskich a Trybunałem, któremu towarzyszyło uruchomienie platformy współpracy między jej członkami w styczniu 2018 r., stanowi w tym względzie istotny instrument w zakresie współpracy na rzecz jakości i szybkości wymiaru sprawiedliwości. Daje on sądom będącym członkami Sieci możliwość odkrycia nowych dróg współpracy z równoważnymi służbami, ułatwienia monitorowania lub uwspólniania prac leżących we wspólnym interesie, takich jak badania prawnicze.

Prace prowadzone z **europejskimi bibliotekami prawniczymi** z inicjatywy Dyrekcji Biblioteki Trybunału, która w październiku 2018 r. zorganizowała jednodniowe seminarium poświęcone wyzwaniom, przed jakimi stoją służby dokumentacji i biblioteki prawnicze, stanowią kolejny przykład owocnej współpracy w celu poprawy jakości usług świadczonych użytkownikom, zarówno wewnętrznym, jak i zewnętrznym, oraz pozwalają przewidzieć inne ścieżki współpracy między służbami wspierającymi działalność sądowniczą.

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej kontynuuje tym samym dialog prawniczy przewidziany w traktatach za pomocą dialogu instytucjonalnego i administracyjnego, co pozwala mu wzmocnić uprzywilejowane więzi, jakie utrzymuje on z sądami krajowymi, ale także potwierdzić umocowanie europejskiego wymiaru sprawiedliwości, w tym w jego najbardziej operacyjnych aspektach, w tradycjach i praktykach państw członkowskich.

Alfredo Calot Escobar
Sekretarz

SIEĆ SĄDOWA UNII EUROPEJSKIEJ

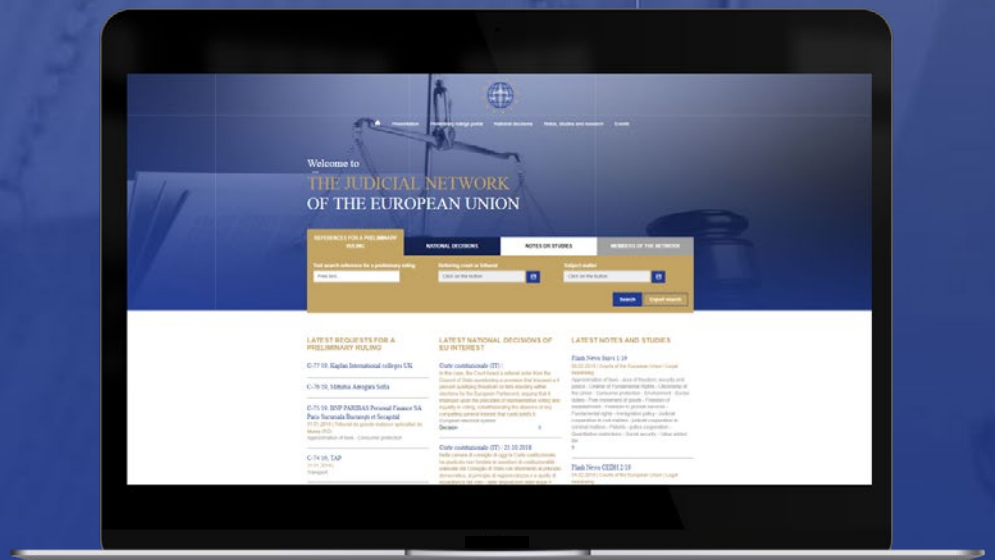
Sieć Sądowa Unii Europejskiej powstała z inicjatywy prezesa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i prezesów trybunałów konstytucyjnych i sądów najwyższych 28 państw członkowskich z okazji 60. rocznicy podpisania traktatów rzymskich w 2017 r.

Sieć ta zrodziła się ze wspólnej woli 72 sądów najwyższych z 28 państw członkowskich i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, aby wzmocnić współpracę między sędziami krajowymi – sędziami sądów powszechnych prawa Unii – a sędziami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej – którzy zapewniają jego jednolitą wykładnię – w dialogu na rzecz jakości wymiaru sprawiedliwości i ochrony praw podmiotów europejskich.

Pierwsze osiągnięcie tej Sieci polegało – już w styczniu 2018 r., to jest przed upływem roku od jej uruchomienia – na stworzeniu platformy współpracy we wszystkich językach Unii, która udostępnia prace wykonane w ramach działalności sądowniczej przez sędziów Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i sędziów krajowych.

W trosce o dzielenie się wiedzą i w dążeniu do efektywności sędziowie ci dysponują zatem narzędziem, które umożliwia im udostępnianie swojego orzecznictwa oraz wyników swoich badań i analiz równoważnym instytucjom. Sieć ta jest również wyrazem woli, by wzmocnić zrozumienie krajowych systemów krajowych w celu wzajemnego wzbogacenia się na rzecz sprawowanego wspólnie wymiaru sprawiedliwości, który szanuje zarówno europejskie, jak i krajowe tradycje.

Platforma Sieci liczy obecnie ponad 2000 użytkowników w trybunałach konstytucyjnych i sądach najwyższych państw członkowskich. Trybunał, z racji tego sukcesu i mając na uwadze bogactwo dokumentów znajdujących się w tej sieci, planuje już teraz udostępnienie ogółowi społeczeństwa, i tym samym wszystkim przedstawicielom zawodów prawniczych, wszystkich dokumentów, które mogą być dla nich interesujące w ramach ich działalności. Ma to nastąpić wraz z końcem roku 2019.

OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH W RAMACH SPRAW PREJUDYCJALNYCH

W kontekście, w którym progres technologiczny, big data i upowszechnienie internetu stanowią wyzwanie dla ochrony danych osobowych, rok 2018 był nacechowany – na szczeblu krajowym i europejskim – wejściem w życie nowych ram regulacyjnych, które wzmacniają ochronę obywateli, regulując między innymi pewne zasady określone pierwotnie przez Trybunał Sprawiedliwości w jego orzecznictwie.

Podążając za tą zmianą, Trybunał Sprawiedliwości wydał nowe wytyczne w 2018 r., wzmacniając ochronę podmiotów prawa w ramach publikacji dotyczących spraw prejudycjalnych, które są mu przedkładane. Trybunał Sprawiedliwości postanowił bowiem zastępować nazwiska osób fizycznych uczestniczących w tych sprawach neutralnymi inicjałami, i to zarówno w samej nazwie sprawy, jak również w dokumentach rozpowszechnianych w internecie (harmonogramie spraw, opiniach rzeczników generalnych, wyrokach, komunikatach prasowych itd.). Trybunał czuwa także nad tym, by unikać wszelkich elementów redakcyjnych mogących umożliwić ponowną identyfikację tych osób. Podejście to jest co do zasady stosowane do wszystkich spraw prejudycjalnych wniesionych od dnia 1 lipca 2018 r., chyba że szczególne okoliczności sprawy uzasadniają inny sposób postępowania.

Aby czuwać jednocześnie nad poszanowaniem zasady jawności wymiaru sprawiedliwości, środki te nie mają wpływu ani na zwyczajowe rozpoznawanie spraw przed Trybunałem, ani na przebieg postępowania (zwłaszcza rozpraw).

Trybunał przyczynia się zatem – w porozumieniu z państwami członkowskimi, które wprowadziły już zmiany w swoim systemie prawnym – do wzmocnienia ochrony danych osobowych podmiotów prawa w ramach dokumentów sądowych, które publikuje w internecie.

„E-CURIA”: NOWOCZESNA, SKUTECZNA I EKOLOGICZNA APLIKACJA INFORMATYCZNA DO WYMIANY DOKUMENTÓW SĄDOWYCH

e-Curia to wspólna dla Trybunału Sprawiedliwości i Sądu platforma oparta na technologiach internetowych. Umożliwia ona składanie i doręczanie pism procesowych drogą elektroniczną. Od momentu uruchomienia w 2011 r. e-Curia cieszy się dużym powodzeniem: liczba właścicieli kont dostępu i odsetek pism składanych za jej pośrednictwem nieustannie rośnie. Od dnia 1 grudnia 2018 r. 100% pism jest składanych przed Sądem za pośrednictwem e-Curia.

Pozytywne uwagi użytkowników (adwokatów, radców prawnych i pełnomocników), wzrost efektywności wynikający z natychmiastowości wymiany przy użyciu drogi elektronicznej oraz rezygnacja z zarządzania mieszanymi formatami (papierowym i cyfrowym) skłoniły Sąd do kontynuowania procesu dematerializacji toczących się przed nim postępowań.

Dzięki zmianom regulaminu postępowania przyjętym w lipcu 2018 r. i wydaniu nowej decyzji w sprawie składania i doręczania pism procesowych e-Curia stała się dla Sądu jedynym sposobem wymiany dokumentów sądowych ze stronami, począwszy od dnia 1 grudnia 2018 r.

Aplikacja ta ma zastosowanie do wszystkich stron (skarżących, pozwanych i interwenientów) oraz wszystkich rodzajów postępowania, w tym trybów pilnych. Z uwagi na poszanowanie zasady dostępu do sądu zachodzą pewne wyjątki, w szczególności gdy ze względów technicznych nie jest możliwe korzystanie z aplikacji lub gdy wnioskodawca, który nie jest reprezentowany przez adwokata lub radcę prawnego, wnosi o przyznanie pomocy prawnej.

Ta ważna dla Sądu reforma powinna przynieść korzyści zarówno wymiarowi sprawiedliwości – przyczyniając się do usprawnienia rozpoznawania spraw – jak i stronom oraz środowisku naturalnemu.

Dla użytkowników e-Curia jest darmową aplikacją, umożliwiającą przekazywanie pism przez 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu. Dzięki tej aplikacji unika się przesyłania do Luksemburga dokumentów w formacie papierowym wraz z uwierzytelnionymi odpisami w kilku egzemplarzach, co pozwala obniżyć emisję CO₂ z korzyścią dla naszego środowiska naturalnego (zob. strony 64–65).

Aby lepiej wykonywać powierzoną mu misję, Trybunał postanowił, ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2018 r., połączyć dwa filary swojej służby językowej, które stanowią tłumaczenia konferencyjne i tłumaczenia prawnicze, w jedną Dyрекcję Generalną ds. Wielojęzyczności. Ta restrukturyzacja administracyjna ma na celu wzmocnienie efektywności i widoczności służby językowej; towarzyszą jej różne akcje mające na celu podnoszeniu świadomości na temat wielojęzyczności i wyjaśnieniu tego zjawiska z punktu widzenia codziennego doświadczenia Trybunału, aby zachować respekt dla tej wielojęzyczności.

W ramach „Strategii na rzecz Wielojęzyczności” już w 2018 r. nakręcono utwór artystyczny na temat wielojęzyczności w Trybunale, przedstawiający działalność prawników lingwistów i tłumaczy konferencyjnych podczas rozpraw, spotkań roboczych bądź warsztatów prawniczych itd. Dzieło – polegające na projekcji na kilku ekranach, z których każdy pokazuje część tematyczną – zostało inaugurowane w styczniu 2019 r. w „Haus der Kulturen der Welt” („Domu Kultur Świata”) w Berlinie, zaś po tej projekcji odbyła się konferencja-debata.

„Strategia na rzecz Wielojęzyczności” będzie stałym elementem działalności i wśród akcji planowanych na 2019 r. przewidziano projekt poświęcony Wielojęzyczności i jej funkcjonowaniu w Trybunale.

Podczas gdy rok 2019 zapowiada się jako bogaty w rozwój dla wielojęzyczności, w szczególności w rozwój technologiczny, inicjatywa ta pozwoli przypomnieć instytucjom krajowym i wszystkim obywatelom Unii, że wielojęzyczność to coś więcej niż ideał i konieczność, że wielojęzyczność jest przede wszystkim atutem Unii Europejskiej bogatej z racji swej różnorodności kulturalnej i prawnej, a zwłaszcza środkiem, za pomocą którego utrzymuje ona możliwie ścisłe kontakty ze swoimi obywatelami.

Bezpośrednia skuteczność lub bezpośrednie stosowanie

Prawo Unii ma zastosowanie na terytorium państw członkowskich: jego prawidłowe stosowanie należy do organów tych państw. W związku z tym, jeżeli spór obejmuje przepis prawa Unii, sędzia krajowy nie tylko może sam go zastosować, lecz jest obowiązany to uczynić z urzędu, aby chronić prawa, które obywatele i przedsiębiorstwa wywodzą z tego prawa.

Pierwszeństwo

Państwa członkowskie postanowiły dzielić się niektórymi ze swoich kompetencji na szczeblu Unii Europejskiej. W przypadku konfliktu między prawem krajowym i prawem Unii to drugie ma pierwszeństwo, tak że nie należy stosować przepisów prawa krajowego, które są sprzeczne z prawem Unii.

TRYBUNAŁ NA TWITTERZE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest obecny na Twitterze od kwietnia 2013 r. Dzięki dwóm kontom zarządzanym przez Dyрекję ds. Komunikacji upowszechnia on swoją działalność sądowniczą w szerszy i szybszy sposób. Podczas gdy w 2017 r. konta te (jedno w języku francuskim i jedno w języku angielskim) miały około 42 000 obserwujących (followers), pod koniec roku 2018 liczyły one łącznie ponad 60 000 (dokładnie 61 548) obserwujących. Ten wzrost o 45% w porównaniu z poprzednim rokiem można wyjaśnić bardziej aktywną polityką komunikacyjną w sieciach społecznościowych.

O ile wcześniej Trybunał ograniczał się do używania Twittera do rozpowszechniania komunikatów prasowych, o tyle obecnie używa tweetów do informowania swoich abonentów o rozwoju spraw, które cieszą się dużym zainteresowaniem mediów, podając daty wniesienia spraw, daty rozpraw i daty ogłoszenia orzeczeń w tych sprawach. Tweety dotyczą także innych tematów cieszących się zainteresowaniem, takich jak istotne wydarzenia, które miały miejsce w Trybunale, na przykład uroczyste posiedzenia lub wizyty protokolarne.

Dzięki funkcjom, jakie oferuje ta sieć społecznościowa, do informacji przesyłanych na Twitterze można dołączać zdjęcia, nagrania wideo oraz linki odsyłające do komunikatów prasowych lub istotnych dokumentów dotyczących spraw. Rozpowszechnianie treści jest zatem bardziej dynamiczne i atrakcyjne dla abonentów, co zachęca ich do retweetowania.

W 2018 r. wysłanych zostało co najmniej 490 tweetów w porównaniu z 350 w poprzednim roku.

Nowe dynamiczne i aktywne podejście w tej sieci społecznościowej umożliwia instytucji komunikację niemalże w czasie rzeczywistym i przyczynia się do poprawy znajomości wśród społeczeństwa orzecznictwa Trybunału i jego skutków.

Jeśli chodzi o obywateli europejskich, śledzenie informacji publikowanych na obu kontach Trybunału pozwala im nie tylko pozostawać na bieżąco z działalnością sądowniczą sądów Unii, ale także uczestniczyć w jej rozpowszechnianiu.

INSTYTUCJA SZANUJĄCA ŚRODOWISKO NATURALNE

Od wielu lat Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej prowadzi ambitną politykę w dziedzinie środowiska, której celem jest spełnienie najbardziej wymagających norm w zakresie trwałego rozwoju i ochrony środowiska naturalnego.

Realizacji projektów nieruchomościowych instytucji, jak również codziennemu zarządzaniu środkami i narzędziami oddanymi do jej dyspozycji przyświeca nieustanna troska o poszanowanie środowiska naturalnego, o czym świadczy uzyskanie rejestracji w EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) w dniu 15 grudnia 2016 r.

Certyfikacja EMAS, stworzona w drodze rozporządzenia europejskiego i przyznawana organizacjom spełniającym surowe warunki związane z ich polityką środowiskową i ich wysiłkami na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, stanowi zatem silny wyraz uznania dla zaangażowania ekologicznego Trybunału oraz wysokich wyników środowiskowych uzyskanych przez tę instytucję.

Trybunał wyznaczył sobie cel w postaci zmniejszenia o 10% – w okresie 2016-2018 – udziału odpadów nadających się do recyklingu w tym ułamku niesegregowanych odpadów.

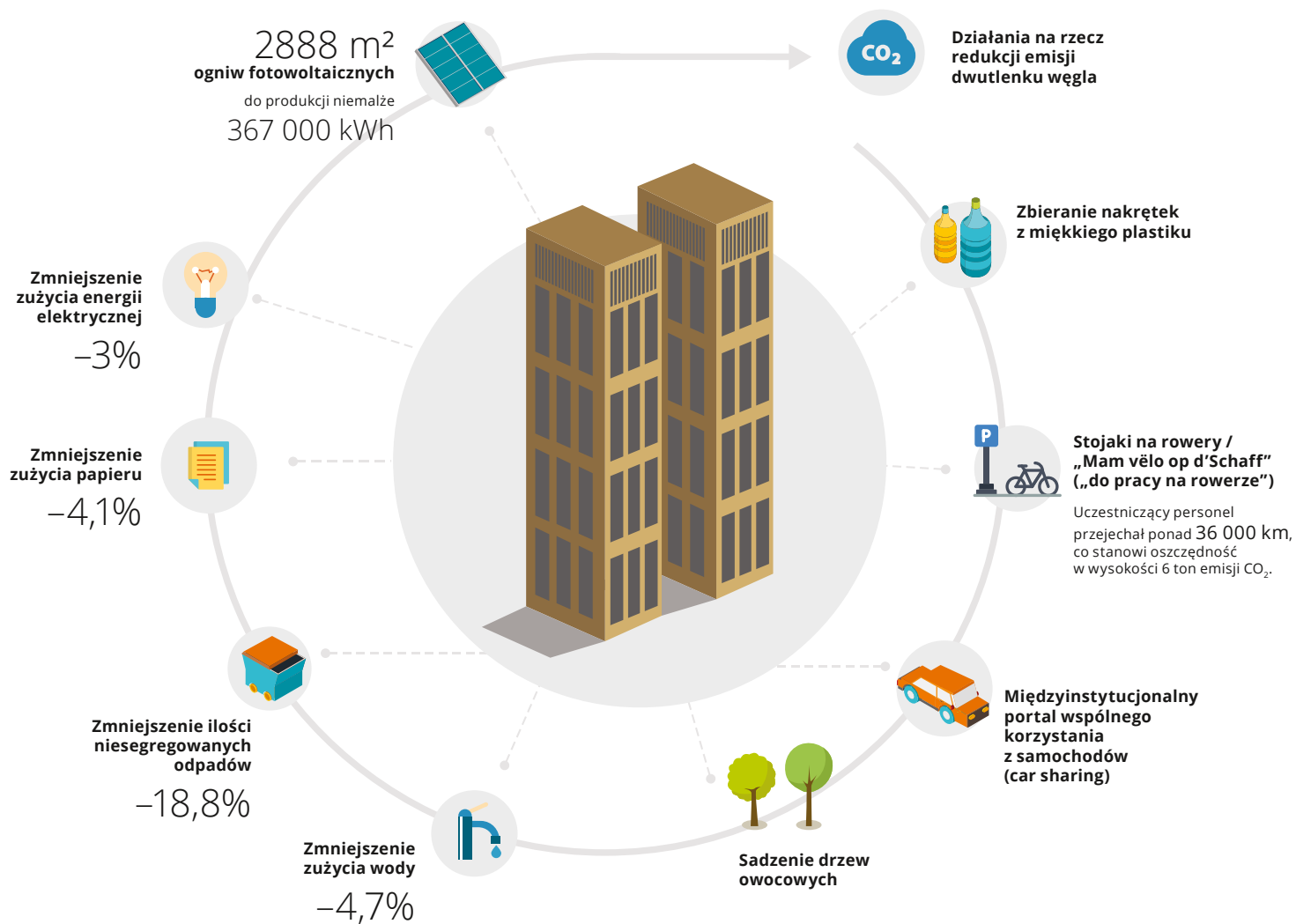

Okoliczność, że aplikacja „e-Curia” (zob. strona 60) stała się wyłącznym sposobem wymiany dokumentów sądowych między przedstawicielami stron a Sądem od dnia 1 grudnia 2018 r., będzie miała pozytywny wpływ na środowisko. Tytułem przykładu, gdyby 823 076 stron pism procesowych przekazanych Sądowi za pośrednictwem e-Curia w 2018 r. zostało złożonych w formie papierowej wraz z egzemplarzami uwierzytelnionych odpisów (3 obowiązkowe egzemplarze dla Sądu i tyle dodatkowych odpisów, ile jest stron w postępowaniu), spowodowałoby to wyprodukowanie ponad 4 milionów stron dokumentów, co odpowiada ponad 10 tonom papieru, które ponadto musiałyby zostać fizycznie przetransportowane do Luksemburga.

Odpowiada to rocznemu zapotrzebowaniu na energię elektryczną 66 rodzin.

Wskaźniki środowiskowe dla wody, odpadów, papieru i energii elektrycznej odpowiadają wskaźnikom z roku 2017. Zmiany są wyrażone liczbowo w porównaniu z 2015, rokiem odniesienia.

SPOJRZENIE W PRZYSZŁOŚĆ

5

ROK PEŁEN WYZWAŃ I NOWYCH PERSPEKTYW

Dążąc nieustannie do wzrostu produktywności, Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wykazał w tych ostatnich latach, że możliwe jest wyznaczenie realistycznych celów w zakresie skrócenia terminów proceduralnych i zagwarantowanie przy tym wymiaru sprawiedliwości, którego jakość jest jednomyślnie uznawana.

W 2019 r. nastąpi nowy etap w tych dążeniach wraz z wprowadzeniem w życie uprzedniego mechanizmu przyjmowania odwołań do rozpoznania, zastrzeżonego dla niektórych kategorii spraw, który to mechanizm wzmocni skuteczność kontroli stosowania prawa, pozwalając jednocześnie Trybunałowi skoncentrować się na sprawach, w których są poruszane ważne aspekty prawne.

Ponadto szczególna uwaga zostanie poświęcona w kolejnych miesiącach Sądowi Unii Europejskiej, który w 2019 r. będzie świętował swoje trzydziestolecie. O jego utworzeniu Rada postanowiła w październiku 1988 r., lecz pierwsi sędziowie objęli urząd dopiero w dniu 25 września 1989 r. Świętowanie tej rocznicy będzie okazją do prześledzenia rozwoju sądu, który odgrywa istotną rolę w kontrolowaniu przestrzegania prawa Unii, w szczególności w zakresie działalności regulacyjnej organów odpowiedzialnych za politykę gospodarczą i regulowania rynku Unii.

7
ls

ŚLEDZENIE AKTUALNOŚCI DOTYCZĄCYCH INSTYTUCJI

6

Przejdź do portalu wyszukiwarki orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości i Sądu za pośrednictwem strony Curia:

curia.europa.eu

Śledź aktualności orzecznicze i instytucjonalne:

- czytając **komunikaty prasowe**: curia.europa.eu/jcms/PressReleases
- dokonując subskrypcji **kanałów RSS** Trybunału: curia.europa.eu/jcms/RSS
- śledząc **konto Twitter** instytucji: [@CourUEPresse](https://twitter.com/CourUEPresse) lub [@EUCourtPress](https://twitter.com/EUCourtPress)
- ściągaając aplikację **App CVRIA** dla smartfonów i tabletów

Aby dowiedzieć się więcej na temat działalności instytucji:

- odwiedź stronę dotyczącą **sprawozdania rocznego za rok 2018**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - **Panorama roku**
 - **Sprawozdanie dotyczące działalności sądowej**
 - **Sprawozdanie dotyczące zarządzania**
- obejrzyj **animacje na kanale YouTube**

Dostęp do dokumentów instytucji:

- **archiwa historyczne**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **dokumenty administracyjne**: curia.europa.eu/jcms/documents

Odwiedź siedzibę Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:

- instytucja proponuje specjalnie przygotowane **programy wizyt** z uwzględnieniem zainteresowań każdej grupy (udział w rozprawie, zwiedzanie gmachów lub kolekcji sztuki z przewodnikiem, wizyta szkoleniowa): curia.europa.eu/jcms/visits
- Dzięki **wirtualnej wycieczce po budynkach** możesz także obejrzeć z lotu ptaka kompleks nieruchomości i wejść do nich, nie ruszając się z domu: curia.europa.eu/visit360/

W celu uzyskania informacji dotyczących instytucji:

- napisz do nas za pośrednictwem **formularza kontaktowego**: curia.europa.eu/jcms/contact

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

TRYBUNAŁ
SPRAWIEDLIWOŚCI
L-2925 LUKSEMBURG
LUKSEMBURG
TEL. +352 4303-1

SĄD
L-2925 LUKSEMBURG
LUKSEMBURG
TEL. +352 4303-1

Trybunał w internecie: <http://www.curia.europa.eu>

Tekst ukończono w lutym 2019 r.
Dane na dzień 31.12.2018 r.

Ani instytucja, ani żadna osoba działająca w jej imieniu nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania powyższych informacji.

Luksemburg: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej / Dyrekcja ds. Komunikacji – Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych
Urząd Publikacji Unii Europejskiej

© Unia Europejska, 2019

Zdjęcia © Georges Fessy

Powielanie jest dozwolone pod warunkiem podania źródła.

Wykorzystywanie lub powielanie zdjęć lub innych dokumentów, do których Unia Europejska nie posiada praw autorskich, bez uzyskania zgody posiadaczy praw autorskich, jest zabronione.

Print QD-AQ-19-001-PL-C - ISBN 978-92-829-3026-7 - ISSN 2467-138X - doi:10.2862/971629
PDF QD-AQ-19-001-PL-N - ISBN 978-92-829-2996-4 - ISSN 2467-1614 - doi:10.2862/93619

TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI
UNII EUROPEJSKIEJ

Dyrekcja ds. Komunikacji
Wydział Publikacji i Mediów Elektronicznych

Kwiecień 2019

